

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
127 East 13th Street New York City

ELŐFIZETÉSI DÍJ:
Egész évre New Yorkban... \$3.—
A vidéken... \$2.50
Egyes szám... 3c.

A BEVÁNDORLÓ

Editorial Rooms:
327 East 13th Street New York City

SUBSCRIPTION:
Per annum, in N. Y. City... \$5.—
United States... \$2.50
Single copy... 3c.

MEGJELEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Szerkesztő: SINGER MIHÁLY.

EGYES SZÁM ÁRA 3 CENT.

V. Évfolyam. 31. szám.

NEW YORK, N. Y., PASSAIC, N. J., PITTSBURG, Pa., PÉNTEK, 1908. ÁPRILIS 17-én.

V. Year. No. 31.

JÉZUS FELTÁMADÁSA.

GONDOLATOK A HUSVÉTI ÜNNEPEK ALKALMÁBÓL.

Jézus az ő lángoló szeretetével felkereste a nyomornak és a bűnnek legsötétebb odút, határt nem ismerő könyörületessége termékenyítő folyamként nedvesítette a földnek minden részét. Jézus egy erős, közös érzésben akarta összpontosítani az embereket. Lerontani, vagy legalább is lazítani akarta a válaszfalakat, amiket emberek emeltek ember és ember között. Jézus az igazság iránt való szeretetét, az őszinteség és türelmesség szellemét akarta ültetni az emberi szívekbe.

Ezért üldözték őt azok, akik ellenségei az igazságnak. Ezért feszítették őt keresztre azok, akik vakbuzgóságukban könyörületet ismerni nem akartak, a kiből hiányzott a türelmesség s akik inkább sötétségben lézengtek, sem hogy meglássák a bűnt, a nyomort.

Jézust, a szeretetnek tanítóját, halálba ildözte a gyűlölet. Jézust, a megbocsátó könyörületesség profétáját keresztre feszítették a könyörületlen türeltelenség.

Jézus, amikor végigszenvetted a kálváriát, amikor kintói utijogása között a keresztre feszítettett s amikor nagy lelke elhagyta földi hüvelyét, még egy nagy tanítást adott az emberiségnek. Azt mondta: BETELJESEDETT.

Nem a kízólat látta, nem a halálös gyötrelmeket érezte. Szeme végigkilótt még egyszer földi pályafutásán és lelke csak azt az örömet érezte, melyet a híven teljesített munka nyújt. Azért mondta: BETELJESEDETT.

Meghalhatok, mivel teljesítettem azt a hivatást, amelynek teljesítésére isteni atyám kiküldött a földre. Meghalhatok, mivel elhittettem a szeretetnek magvát, amelyből tanítványaim az emberek boldogságának gyümölcsét fogják fejleszteni. Meghalhatok, mivel bevilágítottam a nyomornak odúba, s felvilágosítottam a nyomorgókat arról, hogy nem azok a legnyomortultabbak, akik a nyomort elszenvedik, hanem ezeknél sokkal nyomortultabbak azok, akik a nyomort okozzák. Meghalhatok, mivel gondoskodtam arról, hogy az emberek egykor arra a tudatra ébredjenek, hogy keresztre feszítheti ugyan a gyűlölet az anyagot, de a szellem örökéval. Meghalhatok, mert ez a kereszt, amelyre emberek igazságtalansága és könyörületlen volta feszít, megtanítja az embereket arra, hogy szeressék az igazságot és könyörüljenek meg a szenvedőkön.

Ha mindmegannyian, miután végigjártunk földi kálváriánkat, a sir szélén azt fogjuk mondhatni magunkról: *beteljesedett*, ha mindmegannyian abban a szellemben élünk, amelyet Jézus hirdetett, a szeretet, a könyörületesség, a megbocsátás, az igazság szellemében, akkor fogja a világ méltóan megünnepelni Jézus feltámadását. Mert eddig, bár nagyon sok a keresztény, kevés Jézusnak a követője. Bár igen nagy azoknak száma, akik tétét hajtának a kereszt előtt, kevesen fogadták csak be a keresztnek eszményi és eszmei jelentőségét.

Látunk papokat, akik azon vesznek össze trágár nyelven, hogy melyikük van tulajdonképpen hivatta Jézus tanainak hirdetésére. Látunk embereket, akik csupán azért, mivel keresztényeknek születtek, jogcímet formálnak arra, hogy a nem-keresztényeket lenézzék.

Azoknak a papoknak hadd jusson eszébe az, hogy *mindenki* apostol, aki fölérti Jézus tanát s ezt embertársával megismertetni akarja. S a gyűlölködő embereknek megmondom, hogy nem az a keresztény, aki ennek születte, hanem az, aki a legnagyobb ember nemes példáját utánozva, szeretettel öleli át embertársát.

Nem a név teszi az embert emberré

és keresztényé, hanem az érzés, a gondolkodás és a cselekvés.

S aki a legnagyobb embert, azt, aki isteni hivatást teljesített a földön s aki felfeszítette a sírját, hogy boldogító eszméit diadalra vigye az emberek közé, aki azt a legnagyobb embert látni és tisztelni akarja, az ne keresse őt sem a kereszten, sem a felhők mögött, hanem keresse őt a saját lelkének a mélyében. Akinek lelkébe bevonult, hogy élve-éljen, az igazság iránti szeretet, az embertársához való szeretet, a megbocsátás és a könyörületesség, az az ember minden egyes eszelekvésében meglátja Jézust, az emberiség tanítómesterét, a jónak megtestesülését és megnyilatkozását.

Értsük meg valahára, érezzük meg valahára, hogy az emberi társadalomnak alapját, minden áldásnak, minden boldogságnak, minden vigasznak forrását a *vallásosság* képezi. Az a vallásosság, mely a határt nem ismerő szeretetből ered. Az a vallásosság, amely az emberek egyesítésében, nem pedig széttagolásában talál valódi érvényesülésre.

Emberünk vagyunk mindmegannyian. Mindegyikünk Istennek gyermeke. Jézus ezt akarta velünk megértetni. Ezt mondja nekünk annak a csillagnak fényébe, amely Betlehemből felszállott, ez jusson eszünkbe ma, amikor Jézus keresztfeszítését gyászoljuk, feltámadását ünnepejük.

Felekezettek lehetnek különbözők. Vallás csak egy van. S aki igazán vallásos, az *egynek* érzi magát minden embertársával. Ez a vallásnak, az eszmének gyözedelme az anyag fölött.

Singer Mihály.

ELEMI CSAPÁS.

Montana államot előnti a víz.

A Montana állambeli Helenából tegnap reggel beérkezett sürgöny szerint *Great Falls* várost elpusztítással fenyegeti az árvíz.

A folyó mentén állanak a *Boston és Montana Smelting Co.* kohói, a világ legnagyobb kohói, amelyeknek megmentése körül 1500 munkás embertellett erővel dolgozik. Fáradozásuk, félt, meddőknek fog bizonyulni.

POWDERLY REMÉNYE.

Szerinte itt vannak a jobb idők.

Powderly ur, a kereskedelmi minisztérium értesítő osztályának a feje azt mondja, hogy az ország gazdasági viszonyai maholnap ismét a rendes mederben fognak mozogni. Ő a munkáviszonyokat éber szemmel kíséri és hivatalos adatok alapján állítja, hogy a munkaadók, ha lassan is, de egyre visszaszerződtek az elbocsátott munkásoknak.

Különösen keresik a farm-munkásokat. Egy délvidéki írtévényes szerint Mississippiben ötmillió hold mivelés alatt van s még hatmillió holdnyi parlagon heverő földet feldolgoznának, ha elegendő munkaerő állana a rendelkezésükre.

FEL AZ ARANYBÁNYÁKBA.

Tízezer bányamunkást keresnek.

Alaska állambeli Fairbanksból az a hír érkezett ide, hogy az ottani bányatulajdonosok szövetkezve Román János képviselőjét Washington állambeli Seattleben azzal bízták meg, hogy *tízezer* munkást toborozzon öt dollárnyi napi díj és teljes ellátás mellett. A munkaidő napi tíz órában van meghatározva.

Rómán már verbuválja a munkásokat, akiket, mielőtt a hajózás megindul, Fairbanksbe fog szállítani. Kalandvágyó emberek, akik messze a civilizációtól aranyakat akarnak keresni, érintkezésbe léphetnek Román ural. Magyar embereknek mi nem igen ajánljuk ezt a kényeztetést Alaskába.

SZOMORU ÉVFORDULÓ.

Lincoln halálának napja.

Szerdán, április 15-én, szomorú évfordulót ült meg Amerika népe. 1865 április 15-én halt meg Lincoln Ábrahám mint gyilkos merényletnek áldozata.

A véres polgári háború befejezése után a déli államok nem akartak beletnyugodni a megváltozott körülményekbe. Gyűlölték a kormányt, amely a négek felszabadítását véget vetett a déli államok hegemoniájának és gyűlölték különösen *Lincoln Ábrahámot*, az elnököt. Még most is azt állítják, hogy a déli államok milliókat halmoztak össze és felbéltek embereket az északi városok felgyújtására, a kormányerőket meggyilkolására.

Booth Wilkes János színész nem állott a déli államok zsoldjában. Mégis ő tette nevével felejtetlenné azzal, hogy meggyilkolta Lincoln Ábrahámot, az Egyesült Államoknak egyik legnagyobb fiát, a rabzoltság eltöröljőjét.

Lee tábornok, a déliek vezére, április 9-én lerakta a fegyvert. A véres polgárháború befejeződött s előlött Lincoln érte a legnagyobb boldogságot. A béke munkájának, az ország kiépítésének akarta magát szentelni.

Április 14-én Lincoln kidolgozta munkatervét s előlötti örömeiben este a nevével. Rathborn ezredessel és családjával egy barátijével elment a Ford-színházba.

Eppen megkezdtek a harmadik felvonást, amelynek humoros jelenetein Lincoln elnök kacagott legtöbbsöt, mikor Booth berontott a páholyba és lelőtte az elnököt, a segítségére siető Rathborn pedig megszurta.

A közönség megbénulva nézte a történeteket s Boothnak ekképp sikerült elmenekülnie. Tízenny nap után egy virginiai farmon ráakadtak a gyilkosra, aki eszeveszetten védekezett, mire Corbett kapitány lelőtte őt.

Lincoln Ábrahámot fején találta a golyó. Öntudatlan állapotban vitték őt a színházból a szomszédos házba, ahol másnap, április 15-én, 8 órákor reggel kilehelte nemes lelkét.

Amiért a vértanu-elnök egy fél évszázad előtt küzdött és meghalt, a rabzoltságát nem bírta örökre eltörölni. Napjainkban feléledt újból, csak hogy ma már nemcsak a négek, a fehérek is belekerültek a rabzoltság jármába.

FRANK DYER CHESTER.

A budapesti amerikai főkonzul Amerikában.

Az Egyesült Államoknak budapesti főkonzula, *Frank Dyer Chester*, aki hivatalnokoskodása alatt elsajátította a magyar nyelvet is, világköri körutrá indult s most meglátogatta a szülőházát is.

A new yorki magyar segélyegylet ez alkalomból az amerikai főkonzullal szemben rokonszenvének és nagyrabecsülésének akar kifejezést adni. *Perényi Béla* indítványára a kedden megtartott igazgatósági ülésen elhatározták, hogy az amerikai főkonzul tiszteletére diszlakomát rendeznek. *Steinberger Márton dr.*-t, a segélyegylet titkárát odautasították, hogy helyezkedjék azonnal érintkezésbe *Frank Dyer Chester* ural a diszlakoma napjának megállapítása dolgában.

Az amerikai főkonzul külön missziójára hosszabb cikket fogunk visszatérni.

A KERESZT HATALMA.

KOSSUTH FERENCZET LEKENYEREZTE FERENCZ JÓZSEF.

Kossuth Ferenczet „nagy kitüntetésben” részesítette az osztrák császár. Azért, mivel megtagadta édes apjának politikai hitvallását, megkapta Ferencz Józseftől a Lipót-rend nagykeresztjét. *Kossuth Lajos* azt vallotta és azt hirdette ugyanis, hogy *amíg ő él, élő tiltakozás gyanánt akar szerepelni az Ausztriával való minden közösség ellen.*

Kossuth Lajos meghalt. És fia, politikai örökös, Kossuth Ferencz „a kiegyezés létesítése körül tanúsított buzgalomának elismerésül” megkapta Ferencz Józseftől a Lipót-rend nagykeresztjét.

Meglehet, hogy Kossuth Lajos tévedett s hogy Kossuth Ferencznek van igaza. Meglehet, hogy Kossuth Lajos romlásba akarta vinni a magyar nemzetet, s hogy Kossuth Ferencz megmentette azzal, hogy a „kiegyezés” körül buzgólkodott. Meglehet, hogy Kossuth Lajos tévedt az igaz politikai evangéliumnak profétája, az apostola. *De Kossuth Ferencz a fia Kossuth Lajosnak* és szívünket bántja, lelkünket marcanagolja annak látása, hogy amíg Kossuth Lajos egy fél évszázadon át a hazátlanság keserűségéből táplálkozott, mivel jobb meggyőződését, szent hitét a sírba akarta vinni magával nosokotalanul, addig Kossuth Ferencz, mikor Bécsből egy tál lencsét, egy bárszonszékot mutatott neki, szakított családjának hagyományával, tettekké azt akarta rövizionítani apjára, hogy Kossuth Lajos bővizilátó volt, hogy tévtanokat hirdetett.

Az az érdemkereszt, amely az osztrák császár kegyelméből ott fénylik Kossuth Ferencznek mellén, nem halványítja el Kossuth Lajosnak diesség emlékeit.

Bécs nevet, Bécs győzedelmeskedik. *1849-ben kétszázézer kosztot kellett segítséül hívnia, hogy Gőrgyét fegyverletéltre bírja Világosnál.* Kossuth Ferenczettel szemben nem kellett oly nagy apparátust mozgásba hozni. *Kossuth Lajos fia tétét hajtott a Lipót-rend nagykeresztje előtt.*

S most kezd Kossuth Ferencz következtetnek bizonyulni. Akit Ferencz József „kedves Kossuth”-nak nevez, annak meg is kell szolgálni ezt a kegyes megszólítást. És Kossuth Ferencz nem akar császári urának adása maradni. Hamar leróttá a halálját. *Kikapcsolta a bankkérést.*

Amint ugyanis egy szerdán beérkezett kábelsürgöny jelenti, *Kossuth Ferencz a függetlenségi párthoz tartozó képviselőket arra kérte, hogy ne ragaszkodjanak az önálló magyar bank létesítésének követeléséhez, mert szerinte, Kossuth Ferencz szerint, az önálló magyar bank létesítésének ideje még nem érkezett el. Ha azonban a negyvennyolcasok Kossuth Lajos politikáját többre becsülik Kossuth Ferencz parancsainál, akkor ő, a nagykeresztveszer, cserbenhagyja őket, lemond a miniszterségről s a függetlenségi párt lesüllyedhet megint kisebbségbe s harezolhat a törvényhozásban megint oly elavult dolgok mellett, amilyenek a negyvennyolcas eszmék.*

És megtörtént, amit mi amerikai magyarok eddigé sohasem tapasztaltunk. A *New Yorker Staats-Zeitung*, mely „nagyon szeret” bennünket magyarokat, egy másfélhasábos vezércikkben magasztalja Kossuth Ferencznek mérsékletét, bölcs politikáját.

Meglehet, hogy Kossuth Ferencz politikája bölcsőbb, mint édesapjé. Miért nem hirdette hát mindig ezt a bölcsőbb politikát? Miért ébredett e bölcsőbb politikára csak akkor, amikor bársonyszékbe ültették és császári csebecsét raktak a mellére?

Félre ne értsenek bennünket. A

„Bevándorló”, mely mint amerikai magyar lap, logikusan csak a függetlenségi eszmék mellett foglalhat állást, soha nem tette magáévá a véresszájnak politikáját. Lengyel Zoltán és társai nem képezik a mi politikai ideáljainkat. Mi vagyunk annyira tárgyilagosságok, hogy beláthatjuk, mikképp Magyarországnak sok gazdasági átalakuláson kell előbb átmennie, mielőtt minden téren való függetlenítése a siker reményével tervbe vehető.

S meglehet, bár mi nem hisszük, hogy azoknak van igazuk, akik még mindig a kiegyezés, a hatvanhétének zászlájához ragaszkodnak. Hadd ragaszkodjunk ehhez a zászlóhoz Wekerle meg Andrássy, Apponyi meg Tisza, Szel! és Bánffy. — Kossuth Ferencznek, még ha egyedül állana is küzdelemben, más zászlót kell lobogtatnia, azt a zászlót, amelyet haldokló atyja, amelyet Kossuth Lajos adott a kezébe.

Kossuth Ferencz kiejtette kezéből azt a zászlót, mikor a Lipót-rend nagykeresztje után nyúlt.

Nagyöntek van. Keresztre feszítették Jézust. Kossuth Ferencz arra a nagykeresztre feszítette Kossuth Lajos szellemét. Jézus feltámadt. Kossuth Lajos szelleme is fel fog támadni.

DEMOKRATÁK KONVENCZIÓJA.

New York állam demokratai nem jelölték elnököt.

A republikánusok konvenczióját követte New York állam demokratainak konvencziója. Ez utóbbit szerdán tartották meg New Yorkban, a Carnegie Hallban.

A delegátusok egy része nagyon erőlködött azon, hogy *Bryan Jennings Vilmos* javára hangulatot csináljon, ami nem sikerült s a konvenczió inkább határozott, hogy New York állam demokrata delegátusai az elnökjelölésre vonatkozó utasítás nélkül menjenek a nemzeti konvenczióra.

A konvenczióknak kimagasló pontját az a megsemmisítő kritika képezte, amelyet *Carmony* az ő beszédében a republikánus politikán gyakorolt. Rámutatott az inségre, az üzletpangásra, amely ólomként nehezedik az Egyesült Államoknak jóléthez szokott népeire. Rámutatott arra, hogy a tőke tétlenül hever, mert nem mer dolgozni, hogy a gyáros nem gyárt, a kereskedő nem bír eladni, mert a nagy közönség nem bír venni. Nyomor és korruptió, mondja Carmony, minden vonalon. És minden nyomorért és korruptióért a republikánus pártot teszi felelőssé. Szerinte a demokraták kötelesség, megmenteni az országot. A demokratáknak tömörülniök kell, hogy az országgal szemben teljesíthessék kötelességüket.

Egy határozati javaslatot terjesztettek be Bryan jelölésére, de ezt a javaslatot már maga a bizottság elvetette nagy szótöbbséggel.

HALÁLBA MENEKÜLT.

Michigan állambeli Detroitból arról értesítenek bennünket, hogy *Németh Ignác* honfitársunk, aki Szentseről származott ide, családii perpatvar következtében édesanyja szemeláltára agyonlőtte magát.

Németh még csak nemrég jött Amerikába s feleségét s a saját édesanyját most hozatta maga után. *Feleségével* az a hír is eljutott Némethhez, hogy az asszony odahaza mecsalta őt. Emiatt azután Némethnél napirenden volt a perpatvar.

A minap éjjel az asszony rendőrt hozott a házhoz s mikor Németh Ignác meglátta a policisztát, föbelőtte magát.

THE DOLLAR SAVINGS & TRUST COMPANY

MAGYAR OSZTÁLYA

YOUNGSTOWN, O.

VAGYON: \$1,500,000 PÉNZT KÜLD az 6-házába és a világ minden részébe gyorsan, olcsón és pontosan. PÉNZBETÉTEK után 4 százalék kamatot fizet. ÜZLETVEZETŐ: Burger B. Lajos.

MAGYAROK AMERIKÁBAN.

A NEW YORKI „UJ” EGYHÁZ.

A tapasztalat az élet nagy tanító-mestere. Az erősti elveinket, szilárdítják meggyőződésünket, az vezérel bennünket az igazsághoz, bár néha tövises utakon.

A tapasztalat mutatja meg nekünk szinte eszhatatlan bizonyossággal, ki az ellenség, ki a jóbarát, a tapasztalat tesz bennünket a legjobb emberismerőkké.

Az utolsó három küzdelmes év tapasztalata bennünket amerikai magyar reformátusokat is sok mindenre megtanított. Elveinket megerősítette, meggyőződésünket szilárdította s elvezérelt bennünket az igazsághoz, bár a bántalom tövises sokszor megvérezték lábainkat.

Az utolsó három év keserű tapasztalata kérelmetlenül bizonyossággal megmutatta, hogy az amerikai magyarságunk az evangéliumi hitünknek legádázabb ellenségei azok az újságok és folyóiratok, kik a hit, vagy közügy övé alatt a hazugság nemtelen fegyverével küzdenek. A nép legjobb barátai pedig azok, kik üldözve, meghurcoltatva sem szűnnek meg munkálkodni a nép javáért, boldogságáért.

Öszintén mondhatom, hogy minden törekvésem legfőbb célja volt az utolsó csoporthoz tartozók. Elveimért kész vagyok mindig síkra szállani, de a személyes éli támadásoknak soha barátja nem voltam s bár igen sokszor ért méltatlan támadás az „Amerikai Magyar Népszava” és a „Heti Szemle” hasábjain, azokat ugyiszlóval minden alkalommal válasz nélkül hagytam, mert a hívatásom igazán betölteni akaró lelkipásztorok sokkal több elfoglaltsága van, semhogy újságízkéssel, vagy nyilatkozatokkal töltse idejét.

Ma sem tenném, ha erre egyenesen rá nem kényszerítene az a durva és kereszténytelen támadás, melyben a csatlakozott egyházak esperese az újonnan alakított 14-ik utcai magyar református egyházat részesíti.

Ha a „Népszava” szerkesztője megütközik azon, hogy a 14-ik utcai presbyterian templomban chinaiak is imádkoznak — egy eszeget sem esodálkozom. Nem tartozik egyházunk kebelébe, nem ismeri Jézus tanításait, a keresztény vallás legszentebb parancsolatait: Elmenvén tanítsatok minden népet... s így valószínűleg nincs tudomása róla, hogy Amerika legnagyobb és legtekélyebb egyháza örömmel tárják ki templomuk ajtaját a megtérni vágyó chinaiak előtt, s a keresztény fellegás szerint az ilyen munka, nem hogy árnyat borítana a 14-ik utcai egyház-

ra, sőt ellenkezőleg azt a dicsőség gloriajával veszi körül.

Ha a „Népszava” szerkesztője rosszalja a 14-ik utcai magyar ref. templom megnyitását s ugyanakkor keserű könyveket ír az Illinois államban becsukott koreasmák felett, ez az ő egyéni meggyőződése, mely csak azt bizonyítja, hogy nagyobb barátja a koreasmák, mint a templomoknak.

Ha a „Népszava” szerkesztője az egyéni szabadság veszedelmes megsértését látja az italmérés korlátozásában s ugyanakkor korlátokat akar szabni az egyházi munka elé az egyéni szabadság rovására, ez a furesa logika csak azt bizonyítja, hogy a modern újságírás kellekei között nem nagy szerepet játszik a következetesség.

De mikor megszólal egy lelkipásztor, ki mellesleg mondva a magyarországi körök szemében esperesi hivatali visel és Róza Sándor, meg Rinaldo Rinaldini-fele stílusban cikkeznek egy keresztényi munka ellen, akkor csakugyan ideje van annak, hogy felszólaljunk a kelő értékére leszálítsunk az esperesi formódványt.

Két dologra óhajtok kitérjeszkéni e jelen cikkek keretében s ez az „ellenegyház” és a „valláscesere” kérdése.

Minden keresztény egyház célja kell, hogy közös legyen: az embereket a bűntől, kárhóztól megmenteni, őket a Krisztushoz vezérelni s az élet sívárságát bearányozni az evangéliumi szeretet áldó sugaraival.

Erre a keresztényi munkálkodásra mindenütt szükség van, de különösen a nagyvárosi élet zűrzavarában, hol a bűn ezerkaru szörnyetege leskelődik minden utcasarkon újabb és újabb áldozatok után.

Eddig ezt a célt két egyház szolgálta a new yorki magyar reformátusok közt. Egyik a 7-ik utcai egyház, melyet — jól jegyezzük meg — hogy nem a magyarországi konvent kétes értékű bökésége hozott létre, hanem az a — anynyiszor kiesufolt és kigunyolt — Reformed Church alapított meg és tartott fenn évek hosszú során, a másik pedig a 116-ik utcai egyház, melyet a presbyterian misszió segített szintén évek óta.

A sok koreasma, szinház, mulatóhely és más testet-leket romboló intézmények között ez a két menedékhely van tehát a new yorki magyar reformátusoknak. Ezek közül az egyik az esperes ur állítása szerint „csodát” mondott, s már szinte hallani véli a becsukandó templom ajtajának csikorgását. Jól van! Konezedáljunk ezt a bökesség kedvéért, bár reméljük, hogy a eszhatatlansági dogma még nincs kiterjesztve a new yorki esperességre.

A másikban pedig volt saját bevallá-

sa szerint papot, kántort, harangozót beleszámítva: 135 lélek. [Lásd: „A. M. Népszava” 1908. márczius 28-iki szám.] — Bevallom őszintén, hogy nincsenek biztos adataim a new yorki magyar reformátusok létszámáról, de azoknak számát bátran tehetjük százszor annyira, vagyis: 13.500 lélekre.

Ebből 135 a hetedik utcai református templomban dicsérte az Urat, de hát a fennmaradt 13.343 lélek mit csinált? Vajjon a krisztusi szeretet nem azt parancsolja-e, hogy ezeknek a lelki szükségleteiről is gondoskodjunk? Mert annyira naiv és könnyenhiwó embereknek bizonyára még Kuthy Zoltán ur sem gondolt bennünkre, miszerint elhígyjük, hogy a négymillió tízezer ezer lakosú New York városában mindössze 135 magyar református él.

Vagy talán az igehirdetők személye ellen volna kifogás. Hiszen nem valami szemenszedett népség a két kollega, még az otthoni irányadó körök előtt sem. Saját szememmel láttam azt a fényes ajánló levelet, melyet báró Bánffy Deszö adott a 116-ik utcai lelkésznek. A 14-ik utcai egyház lelkésze pedig még fölötte le sem verte cipőjéről az iskola porát.

De hát a 14-ik utcai templom mégis ellenegyház. — sóhajta az esperes ur s így a miénkre tör.

Nagyon örülök, hogy ez a kérdés ilyen alakban abból a táborból elhangzott.

Kezem közt van Borsos István utazó misszionárius programja, melyben kijelenti, hogy 100 református ember kérelmére bárhol kész ellenegyházat szervezni. Kérdezem a józan amerikai közvéleményt s egytural a hazai intéző körköket: van joguk a csatlakozott lelkészeknek ezt a vádat felhozni? Vagy ha felhozzák is, tehetik-e ezt arczpirulás nélkül? Ki volt az, aki ellenegyházakat szervezett s ezzel a vizskálykodás égő fátylát bedobta az amerikai reformátusság életébe? Nem személyeskedünk, csupán tényeket hozunk fel bizonyításul, ha megemlítjük, hogy éppen az esperes ur, ki most oly szörnyen panasz-kodik az ellenegyház ellen, ő alapította meg a bridgeporti ellenegyházat, melynek érdekében csakugyan mentek házról-házra aláírási ivelykkel. Sőt mi több, az esperes ur „Heti Szemle”-jében valószággal megfenyegette e sorok íróját, hogy: „Majd szemébe nézünk annak a szivtelen embernek! — csupán azért, mert a régi anyaegyházat összerombolni nem engedte.

Vagy mit szólnak a johnstowni ellenegyház felől, mely még ma is fennáll a hazai egyház nagyobb dicsőségére, bár hívei nincsenek, legfeljebb a holdban.

Azután a new brunswicki ellenegyház sem utolsó a maga nemében, hiszen itt valósult meg a közmondás szava:

MAGYAR AMERIKAI BANK
NEW YORK ÁLLAMI BANK

Elnök: W. H. BRYAN, volt állami bankvizsgáló.

32 BROADWAY - - NEW YORK

Ha biztos helyen akarja pénzét tartani, vigye a **MAGYAR AMERIKAI BANKBA.**

mert ez az egyedüli magyar pénzintézet, mely Amerikában New York állam felügyelete alatt áll, \$200.000.00 alapitokével és tartalékkal.

Abban a bankban van pénzé legbiztosabb helyen, mert arra az állam ügyel fel és betétjére magas kamatot ad. Magyarországi képviselője a Magyar Pénzügyi Központi Hitelbankja és az ennek kötelékébe tartozó 450 vidéki pénzintézet 1000 millió korona alapitoke és betéttel.

BETÉTEKET CHECK ACCOUNTRA ELFOGAD.

Levélben megkeresésre is készséggel szolgál felvilágosítással.

„Ha nem győződ okkal, lépj közbe botokkal!”

Azután ott van a South Bethlehem, Buffalo és Alpha-i ellenegyház, sőt mi több, biztos tudomásom van róla, hogy Borsos István utazó misszionárius legközelebb McKeesportot és a Rossiter környéki reformátusságot fogja felkeresni a ezéblől, hogy a hívek szivében felgyulad hitbuzgóság lángját a konvent által patentirozott „fire extinguisher”-rel kioltja.

Ezek után nyilvánvaló lehet minden ember előtt, hogy az ellenegyházak miatt panaszkodni a csatlakozott tábornak nemcsak jogtalan, de egy-szerszint izléstelen.

De hátra van még a „valláscesere”, mert ugyan ki merné állítani, hogy a református presbyterianus és viszont a presbyterianus református?

Fájdalom, ilyen is akad, még pedig nem is a presbyterianus zsoldosok között, hanem szép Magyarországon egy nagytekintélyű teológiai tanár, aki előtt bárki is kalapot emelhet. Dr. Antal Géza legújabbban egy könyvet adott ki „Tanulmányok” cím alatt, mely az amerikai egyházi bonyodalmakkal foglalkozik s a Reformed Church és Presbyterian Church hitelveit fejtegetve a 97-ik lapon szóról-szóra ezeket mondja: „... e két egyház és a magyar ref. egyház hiteltel tekintetben teljesen azonos alapon állnak”. Majd a 101-ik lapon így folytatja: „Látnivaló tehát, hogy mind a három egyház teljesen azonos alapon áll s így testvéri viszonyban is kellene állniuk, annyival is inkább, mert mind a három tagja a presbyterian szövetségnek, annak a szövetségnek, mely a presbyteri rendszer szerint szervezett ref. egyházakat az egész földkerekségen egybegyűjtötte. Csak szulyosan ható érdekellentétek lehetnének

azok, amik a három testvéregyház jó viszonyát megzavarhatnák, mert ilyen érdekellentétek hiányában a jó viszony legfeljebb csak félreértésekből romolhat meg rövidebb időre s a félreértések eloszlása után kell, hogy önmagától helyreálljon.

Vannak-e ilyen érdekellentétek a két amerikai egyház és a magyar egyház között? Határozottan mondhatjuk: nincsenek. Ha az amerikai egyházak az erőszakos elangolositásnak volnának hívei, ha missziói tevékenységüket nem az evangélium s annak hirdetése iránti szeretetből, hanem chauvinista nemzeti ezélekből fejtenék ki: akkor érthető volna, ha ez a mi hazai, a magyar nemzet minden ízében összeforrott egyházunk bennük versenytársakat látna s ezért a magyarok közötti működési térről leszorítani akarná. De a két testvér amerikai egyházat nem ilyen ezélek vezetik. Az evangélium ügyének minden alkalmas eszközzel munkálása, az belmissziói tevékenységüknek igazi rugója, s minden melléktekintetektől függetlenül dolgoznak azon, hogy angol és nem angol nyelvű lakosság egyaránt valóban keresztényen legyen.”

Ime ez a véleménye egy mély tudományú és nagy tekintélyű magyar teológiai tanárnak, kit nemcsak Magyarországon, de Amerikában is tisztelettel emlegetnek.

A budapesti „Protestáns Egyházi és Iskolai Lap” ama hosszú ciztatumára, melyet Kuthy Zoltán ur közöl s melylyel a testvért testvér ellen akarja uszítani, ciztálom ugyanazon lap szerkesztőjének véleményét, ki ugyanazon számban ezeket mondja: Öszintén megvalljuk, hogy az a merev magatartás, a melylyel ezt az ügyet a konventi elnökség kezeli, nekünk nem tetszik és nagyon kívánatosnak tartanánk, hogy

TÁRCZA.

A CSODASZER.

Írta: *Ervin Rhosen.*

Jack Rafferty tönkrement. Tagadhatatlanul tönkrement. A katasztrófát követő első néhány órában belül Jackson vagy tizenkét órában dühöngő roham vett erőt. „Számár vagyok!” Számár vagyok! — mondta, dadogta, sirta és toporzékolt haragjában, hogy is lehetett olyan ostoba vasuti részvényekbe beleölni a vagyonát. És még hozzá olyan vasuti részvényekbe, amelyek csak ugy. egyik napról a másikra elérték telenednek, és koldusszegényné, földönfutóvá teszik a jámbort, aki bizott benne, hogy éppen ezek a részvények teszik majd gazdag emberré. Rafferty tehát tönkrement, és ha szabad magam így kifejezni, abban az órában egész New Yorkban nem volt nála légettebb és tönkrementebb főszér. De nem toporzékolt sokáig. Jóérzéki kereskedő létere hamarosan összeszámolta, mennyi vagyon maradt még a nagy kudarc után. Pont háromszázötven dollárja volt készpénzben, azonkívül egy néger inasa: Jim. Ez a Jim lusta volt és megbízhatatlan, de olyannyira, hogy bizonyára más egy napig se tartotta volna a házában. Talán ezért is mutatkozott Jim olyan ragaszkodónak a Jack rája iránt. „Ez hát egyelőre az összes aktívám; — gondolta magában Rafferty nagy kedéllyesen. „Nem sok. De egy jó ötlet segítségével ez a kis pénz még nagyon megszorodhatik.”

Mialatt ezen a jó ötleten gondolkodott, lassanként elszivta a régi, jó időkből maradt két havanna szivarját. Azután felkerekedett és ellátogatott a legjobb barátjához, akinek történetesen vi-

rágzó patikája volt. Igaz ugyan, hogy ez a jóbarát egyetlen centet se kölcsönözött volna Jacknak, de hát neki nem is ez kellett. Mert háromszázötven dollárért még a legfukarabb gyógyszerész is egész sereg pirulát ad az embernek. És Jack barátunknak egyelőre ez is elég volt.

Elég? De mihez? Azt nem tudnám hamarjában megmondani, annyi azonban bizonyos, hogy még azon délelőtt a Broadwayn elakadt a forgalom. Szenzációra éhes emberek nagy csoportba verődtek össze és a tömeg nőttön-nőtt. Aki hátrább álltak és kérdézősködtek, hogy mi történt, azok csak annyit tudtak meg, hogy egy elegánsan öltözött néger rosszul lett az utcán, most ott fetreng a járdán, testét görcs huzza össze, a száján pedig fehér tájétek habzik. Rettenetes! Rettenetes! — adták egymásnak tovább szájról-szájra az emberek.

A néger körül ácsorgók meglehetősen szánakozással nézték a szenvedőt, de beérték vele, hogy nézzék. Senkinek se jutott eszébe, hogy talán segíteni is kellene a szerencsétlennek. Sokkal is köznyösebb ennél az amerikai közönség.

Amikor már veszedelmesen nagyra nőtt a tömeg, valahonnan előkerült egy policeman, az aztán utat hasított magának a bämészokon keresztül. A rendőrmögött pedig ott tolongott, tülekedett egy magastermetű férfi, aki szalonkabátot és sárján pedig fehér tájétek habzik. Rettenetes! Rettenetes! — adták egymásnak tovább szájról-szájra az emberek.

Többet ennél pedig nem kívánt sem a szegény néger, jólóságos nevén Jim, sem pedig a némes jöltéw, valóságos nevén Jack Rafferty.

Az első kisérlet fényesen bevált. Rafferty azonban igen jól tudta, hogy ez még nem elég. A déli órákat kitünően kihasználta, most még hátra volt, hogy a délutánt is lehetőleg kiaknázza.

Tehát: ugyanaznap délután. A Broadwayn pokoli lármá van. A kocsit közepén, mitem töröwde a vágató kocsikkal jár egy néger. Fekete arca hófehér burnuszból kandikál ki.

Azután a new brunswicki ellenegyház sem utolsó a maga nemében, hiszen itt valósult meg a közmondás szava:

Körötte a Broadway összes utcagyerekei ugálnak...

Néha a szercecsen meg-megáll, megfordul és innepélyesen szaval két szót: — Rafferty pirulái.

Ha a kölykök burnuszát megfogják, feddő hangon inti őket: — Rafferty pirulái.

Ha a vásott gyerekek egyike közel ért hozzá, a néger megrugta őt és kioktató hangon mondta: — Rafferty pirulái.

Minden oldalról rendörök jöttek, mert a nagy hancuzozástól már a forgalom megakadt. A rendörtiszt a szercecsen vállon ragadja: — Nem kotródik haza? — Rafferty pirulái, — felel siralmas hangon a néger.

Négy markos rendör lefogja a feketét. Az kézzel-lábbal kapálódzik és visító hangon tiltakozik: — Rafferty pirulái! Rafferty pirulái!

A rendörbiroság előtt a szercecsen minden kérdésre csak ezt felelte: — Rafferty pirulái.

És amikor közcsendháborításért nyolcz napi elzárásra ítélték, szivettépően zokogta: — Ra — affe...erty pi...irulái...

De a második számú trükk is bevált. De Jack az estét sem hagyja kihasználatlanul. Este elmegy a Tammany-hallba, ahol nagy négyülést tartottak a new yorki feministák. Az ülés kiemelkedő mozzanata Ellen Keynek felolvasása „a modern nők” czimmel. Nagy érdekes előadás volt, és amikor véget ért, a hallgatóság valóságos tapsviharban tört ki. Természetesen az előadás után vita támadt a hallgatóságban, mert a nézetek némileg megoszlottak. Egyszerre csak, az elnökség nagy örömeire, fellállt helyéről egy idősebb ur és általános figyelem középette szót kért, hogy sok évi orvosi tapasztalása

alapján ő is elmondhassa véleményét a szóban forgó kérdéssről. Megadták neki a szót, az idős ur erre fellépett a pódiumra és ezeket mondta:

— Mélyen tisztelt hallgatóság! Hölgyeim és uraim! Nagy hatást gyakorolt rám a kiváló előadónőnek az a megjegyzése, hogy az ideális házastársakat a baráti kötelék fűzi össze és nem a szerelem. Kell, hogy a férj és feleség kölcsönösen segítse egymást és kell, hogy ez a kölcsönös támogatás segítse őket át az életnek sokféle apró nyomorúságán. Ugy érzem, mintha Ellen Key egyenesen a lelkeimből szölet volna. Mert hígyjék el, hogy a férfiak rossz kedve legtöbbször arra vezethető vissza, hogy elrontják a gyomrukak feleségüknek rossz főztjén. A rossz gyomor: ez a legátkosabb ellenség. Ezért, uraim és hölgyeim, engedjék meg, hogy legmelegebben ajánljam önöknek kitünő gyomorpomot, a Rafferty-pirulának nevezett csodaszert... A Rafferty-piru...

A derék és buzgó tözsér azonban nem fejezhette be szónoklatát. Mire ideért, megragadták és kirúgták.

De Jack nem bánta. Az első nap határozottan sikerrel járt...

Másnap reggel Jack Rafferty szemtől-szemben állt New York legnagyobb reklámíródjának tulajdonosával.

— A nevem Rafferty. — Nagyon örvendek. Mivel lehetek szolgálataira?

— Hm, mister Sampson, egy újfajta pirulát hoztam forgalomba, és az a terven, hogy nagyszabású reklámot csapjak vele...

— Ah, ön az a hóbortos Rafferty, aki tegnap azt a sok bolondot csinálta? Terringettét, fogadja legmélyebb nagyrabecsülésemet. A ma reggeli „Times” dühöngő cikkbek támadja már a modern utcai reklámok szeméretlenségét. S amellet nem veszi észre, hogy ő maga is reklámot csinál önnek in-

konventünk arra az utra lépne e nagyfontosságú ügy kezelésében, amelyen — amerikai hivatalos egyházi nyilatkozatok szerint — dr. Antal Géza járt. Hogy ő mit vezetett, azt csak az amerikai hivatalos egyházi nyilatkozatokból sejtjük, mert a konventhez betérjett jelentését és javaslatait a titok peséje fedli. De ha az amerikai misszió az egyetemes magyar ref. egyház missziója: vajjon miért fedli azt a titok peséje? Nyíltan kérdezzük ezt is, mert szeretnénk már elvégre egy kis világosságot is látni az amerikai ügyekben.

Ime így ír a hazai egyetemes egyház leghatalmasabb újságja a csatlakozás ügyéről s nyíltan dr. Antal Géza javaslata mellett foglal állást, ami nem egyéb: Szüntesse meg a hazai egyház e czélra nem vezetők munkát s bizza azt továbbra is az amerikai Presbyterian és Reformed Churchre. S minden jel oda mutat, hogy rövid idő múlva ez az álláspont fog diadalmasodni.

Végül még egyet. A magyar embernek szinte természetévé vált, hogy „big stick” gyanánt Kossuth Lajost rántja elő. Ezt eszeleksi Kuthy Zoltán ur is, midőn leborolni készül a 7-ik utczai kis eszény templom és a 135 tagból álló gyülekezet nagyságára előtt. Sajnálom, ebben nem követhetem, mert ezsem jut, hogy mit mondott Jézus a kísértőnek a magas hegyen. De némi csekély kárpótlásul idézem Kossuth Lajos nézetét és szavait az államszervezés egyszakról, melyek közre tudomásom szerint a 7-ik utczai magyar református egyház is tartozik:

„Nézetem az, hogy az egyháznak nem kell a politikába keveredni, sem az államnak a vallás dolgába. Ez hitvallásom. Majd egy más alkalommal: „Azon egész idő alatt is, míg Magyarországon kormányt álltam, nem szüntettem meg az egyház tagja lenni és mindig az önkéntes elvét pártoltam, azaz nem fogadni el semmi segínyt a törvényhatóságoktól s azért fentartani mindenkinél azt a jogát, hogy maga intézze ügyeit. Elvem és az az elv ez, melyet hitem szerint nemzetem többsége is támogat, s melyet Isten segítségével s a szabad nemzetek önzetlen támogatásával még érvényre is fogunk juttatni — az volt és az ma is, hogy az egyház ne avatkozzék politikába s a politika ne avatkozzék az egyházba.” [Protestáns Szemle, IV. évfolyam, 5. szám, 296—297. lap.] Ezt az elvet, ha Magyarországon nem is, de Amerikában diadalra fogjuk juttatni Isten segítségével.

Harsányi István, bridgeporti református lelkész.

MAGYAR GYILKOST FELMENTENEK. Megirtuk annak idején, hogy Molnár Gábor Pennsylvania állambeli gyen. Gratulálók, fiatal ur. Mit parancsol?

— Hat havi hitelt. — Itt a kezem, nem disznóláb! — szölte mr. Sampson.

A New York-i lapok elárassztották a Rafferty-pírulák reklámjait, minden esupasz házfalat bepéngálták Rafferty reklámjaival. Megkapó ékesszólással esküdözött Rafferty teljes újságdalalaton, hogy bolgár fejedelem, meg a török szultán, meg az orosz czár csak azért élnek még, mert minden kormányzati aktus előtt és után bevesznek egyegy szem híres Rafferty-pírulát. A New York-iak boszankodtak, és — Rafferty-pírulákat vásároltak, mert az olyan yoriki ember, aki nem diszpepsziás, látványosságzámba megy és muzumba való. Jack Rafferty gazdag emberré lett, jelentős személyiséggé, politikai hatalommá. Öreg kort ért, és a vagyon úgy növekedett, hogy újságrókat fogadott és nagyszabású intervjúban közölte velük, hogy a kínos egyedül nem teszi boldoggá az embert. [Ezt teszi ugyanis minden amerikai többszörös milliomos...]

Közeledett az utolsó órája. Odaszólitotta fiát a betegágyához. — Kedves fiam, — szölte mosolyogva, — nyugodtan halhatok meg. A régi törzs sarja vagy te is. Kedves fiam, tartsd össze a vagyonunkat és szaporítsd meg. Szaporítsd becsületen utómódon, ha lehetséges, de szaporítsd minden esetre.

— Igenis, édesapám, — szölte a fiu. — És a píruła receptje? Megmondod végre a mi híres pírulánknak a titkát? — A pírulánk, kedves fiam, — sut-togott Jack Rafferty halkan, — a pírulánk... ah, milyen gondolat! A pírulánk csukorból valók. Tiszta csukorból. Csakis csukorból. Nagyon finom ötlet, kedves fiam.

És Jack Rafferty üdvözült mosolylyal szunnyadt el örökálmára.

Sharouban lakó honfitársunk családi életének megromlottát megölte. Molnár Gábor önként jelentkezett a rendőrségen, ahol elmondta, hogy azért gyilkolt, mert felesége szeretője őt akarta meggyilkolni. Molnár Gábor tagja a Verhovay-Egylet sharoni fiókjának, amelynek elnöke Molnár érdekében ártott Deák Vladimír főbíróhoz, Deák pedig Bornemissza báró pittsburgi konzul közbenjárását kérte ki. A pittsburgi konzul haladéktalanul ártirt a sharoni rendőrfőnökhöz s e levél elintézésében Fred. A. Service, Molnár Gábornak védeje a következő levelet intézte a pittsburgi konzulhoz: „Kotek Károly gyilkosának, Molnár Gábornak ügyében az itteni rendőrfőnökhöz intézett levelük nekem lett átadva, mivel Molnárnak néhány barátja engem bízott meg a védelmével. Barátai mondták nekem, hogy a védelemre Molnárnak alig van pénze. Biztosíthatom önöket, hogy a vádlott az önk részéről minden lehető tekintetet megérdemel. A coroneri esküdtek már megállapították, hogy Molnár önévélemben követte el a gyilkosságot. A vádlottnak minden ismerőse a legjobb véleményével van felüle s többen önként jelentkeztek nálam annak bizonyítására, hogy Molnár erkölcsös és törvényisztező ember. Az ügy április havának harmadik hétfőjén kerül a grand jury elé s a coroneri esküdtek megállapítása után majdnem bizonyos, hogy Molnár nem fogják vád alá helyezni.” — E levél tartalmának annál inkább örülünk, mert több helyről értesítettek bennünket, hogy Molnár tényleg békés hajlamu, dolgos ember.

FORRADALOM A RUHAÜZLET TERÉN. New Yorkban a Broadway és 13-ik utca sarkán a minap egy ruhaüzlet nyílt meg, amelyre személyes meggyőződésünk alapján irányítjuk olvasóink figyelmét. A LESTER ÉS LESTER cég valóságos forradalmat fog előidézni a férfiruha-kereskedelem terén. Ez az életvaló cég nem adja el gyártmányait kiskereskedőknek, hanem egyenesen a vevőnek s így TÉNYLEG szebb és olcsóbb öltönyöket lehet ott vásárolni, mint New Yorkban bármely más üzletében. Egy divatosan készített, jó kelméből készült öltöny tiz dollár. A legfinomabb kelméből 15 dollár. Akinek szép és olcsó ruhára van szüksége, siessen el azonnal a Lester és Lester céghez. MINDEN VEVŐ HÍVATKOZZÉK A „BEVÁNDORLÓ” RA S AKKOR, a köztünk létrejött megállapodás szerint, jobb kiszolgálásban fog részesülni. Egyébként pedig utalunk a Lester és Lester cégnek lapunk mai számában levő hirdetésére, a melyet jó lesz gondosan átolvasni.

MAGYAR EMBER SIRATJA A PÉNZÉT. Most már e széles ország minden részében laknak magyarok. Arizona-ban is. Ennek a legújabb államnak Bisbee nevű városában telepedett le Háziék József nevű honfitársunk. Szorgalmasan dolgozgatott és takarékoskodott, 546 dollárt kaparintott össze és ezt betette az ottani nemzeti bankba. Amde a Bisbee National Bank márczius 24-én bezárta a kapuit és szerencsétlen honfitársunk most annál kétségbeesettebb helyzetbe jutott, mert a munkából is kiesett. Panaszos levélben hozzánk fordult tanácsért. Mi úgy hisszük, hogy Háziék pénzét nem veszti el, mert az ottani nemzeti bank ismét felveszi az üzemét. Ez peze so-vány biztatás arra az emberre nézve, a kinek sürgős szüksége van a pénzére, hogy kenyeret vehessen rajta.

A HIVEK NYILATKOZNAK. Olvasóink emlékeznek arra, hogy tisztt. Borsos István utazó misszionárius ur lapunk „Nyílt tér” rovatában azt állította, hogy Wallingfordon egy — parádeskoosis teljesítette az istenítiszteleket. Erre nézve a wallingfordi reformátusok a következő levélben nyilatkoznak:

„Kelt Wallingford Conn., 1908. apr. 11-én. Tisztelt Harsányi László ur, szeretett lelképáztornok! Adjon Isten jó napot, erőt, egészséget, békességet. Mi a fentemlített városbeli hívei nagyon tiszteljük mindnyájan, a legkisebttől a legnagyobbig. Becsés levele-re hogy most válaszolok, becösson meg. És legyen szives a Bevándorló tisztelt szerkesztőjét megnyugtanni, hogy az itteni nem-csatlakozott reformátusoknak nem Néhéz Imre ur a papjuk, hanem tisztt. Harsányi László ur, kit is egyhangulag választottunk meg lelkészül Wallingfordban január 3-án, 1908-ban. Továbbá Néhéz Imre ur egyházunknak fáradhatatlan, buzgó kurátora. És az említett márczius 29-én történt vasárnap istenítiszteleit, amiről az lett híresztelve, hogy Néhéz Imre ur végezte, ekképpen történt. Délután 4 órára egyházi gyűlést hívtunk össze,

melyen az esőzés végett 15 vagy 20-an voltunk jelen, az előjáróság. És mikor végeztünk, keresztényhez illő módon elénekeltük a dícséretet. És én, Bai János egyházi jegyző elimádkoztam a zsoltár végén található vasárnap délelti imát, még egy záróének lett elmondva, aztán szépen szétoszlottunk. Hogy Borsos István utazó misszionáriusnak kedve telik a viccelésben, az már neki régi szokása. De azon állítása, amelyet már a Heti Szemle hirdett, hogy Néhéz a papunk, kóholmány, ezt aláírjuk mind, akik ott voltunk. És mi amerikai polgárok jogunknál fogva kérjük elleneinket, hagyjanak bennünket békében, mert mi, amit 29-én tettünk, fogjuk azt tenni bármikor is. Ilyen ige-hirdetése van a hazai egyháznak, mint Borsos ur. Csodálatos, hogy saját népe el nem üzi. Béke velünk! Bai János, Bojti Ferencz, Néhéz Imre, Oláh Mihály, Bai András, Suga József.

A RANKINIÁK MÚLATNAK. Hétfőn tartja meg a Rankini Első Magyar Műkedvelő és Önképzőkör tánczenelással egybekötött színelőadását a Schwartz-féle díszes teremben. Színe kerül „A cigány”. Amint rankini levelezőnk írja, az előadás részolga majd arra az érdeklődésre, amelyet a rankini és környékbeli magyarok iránta mutatnak. A rendezést Bukorov Dusan vállalta magára, a sugás munkáját Vizvári József fogja végezni.

NAGYOBODIK A BEVÁNDORLÁS. Hábár Kossuth Ferencz megkötöta a Lipót-rendet, a magyar nemzet, úgy látszik, még mindig nem boldog. Mig az általános bevándorlás Amerikába napról-napra apad, a beállott és egyre tartó nyomor lábat ad százezreknek, hogy visszameneküljenek szülőházaikba, addig a magyar bevándorlás megint növekvőben van. A lefolyt héten átszázötvenkilencen érkeztek Magyarországból a new yorki kikötőbe, köztük 97 magyar, 234 tót, 87 sváb, 102 horvát és 39 román.

New York államban maradt 10 magyar, 27 tót, 4 sváb, 7 horvát és 2 román. Pennsylvania-ba ment 13 magyar, 31 tót, 11 sváb, 4 horvát és egy román. Ohio államba utazott 18 magyar, 18 tót, 17 sváb, 2 horvát és 8 román. New Jersey államba ment 4 magyar, 27 tót, 10 sváb, 11 horvát és 2 román. Connecticutba utazott 4 magyar, 11 tót, 3 sváb és 6 horvát. West Virginiába ment 2 magyar, 11 tót, 4 horvát és 3 román. Missouri államba utazott 7 magyar, 16 tót, 13 sváb és 8 horvát. Michiganbe ment 6 magyar, 24 tót, egy sváb, 20 horvát és 6 román. Delaware-ba utazott 3 magyar, 4 tót, 3 horvát. Illinois államba ment 7 magyar, 26 tót, 2 sváb, 16 horvát és 7 román. Indianába utazott 17 magyar, 22 tót, 15 sváb, 3 horvát és 10 román. Wisconsinba ment 6 magyar, 17 tót, 11 sváb, 10 horvát. Californiába ment 6. Coloradoba 2 horvát.

MAGYAR EMBER SIKERE. Tizenhat éves nehéz munkának a gyümölcsét élvezzi most South Bethlehemben a zempléni megyei Bély községbeli Szófia Andráshonfitársunk. Szófia az 5 özsze-kötöttesével fogva kivitte, hogy egy hotel nyitására megadták neki South Bethlehemben az engedélyt. Amikor honfitársunk sikerének örülünk, szerencsét kívánunk neki a jövőre is. KERESZTELÉS FRANKLIN FURNACE-N. Timkó János, Franklin Furnacen lakó honfitársunkat a neje, szül. Vaszil Mária szép leánygyermekkel ajándékozta meg, akit Mária névre kereszteltek. Mint keresztizülök Vaszil János és Timkó Mária szerepeltek. KERESZTELÉS. Szászák János so. norwalki honfitársunkat kedves neje, Tóth Lizi egy kis leánykával ajándékozta meg. A kis leányt husvétkor fogják Lizi névre megkeresztelni. Keresztizülök Kiss Károly és Tóth Borbála.

KIS TÜKÖR.

Apróságok az amerikai magyarság köréből.

Le vagytok sajnálva... Az amerikai újságok néha különös leveleket kapnak. Ezek között talán az első helyet foglalja el az alábbi levél, mely a „Bevándorló”-hoz érkezett.

... idáig még nem válaszoltam a legjobb akaratom melet az véget hogy az egyetlenek az elnökével nem tutam ezéltérni most 3-án volt gyűlések és 10-én azt mondta az elnök hogy nem rendelik meg az lapot és azt mondtam fizetések ki a hátralékot, ő azt mondta hogy ha megrendelik a lapot akkor ki fizetik én azt mondtam hogy azt ki dukál fizetni amivel tartozik az ember

Lester & Lester 840 Broadway - - New York A 13-IK UTCZA SARKÁN. Ez az új ruharaktárunk látogatásra hívja önt meg. A legdivatosabb férföltönyöket a saját gyárainkban készítjük és gyári árakban adjuk el. Olcsóbban vehet nálunk ruhát, mint New York bármelyik üzletében. A HÁROM ALÁBBI CSOPORTOT KÜLÖNÖS FIGYELMEBE AJANLJUK. A PENZ-TAKARITÁS ESEMÉNYE. VÁSÁROLJA ITT HUSVETI RUHAIT ÉS LEGSZEBB RUHAJA LESZ LEGOLCSÓBB ÁRON.

350 válogatott FÉRFIÖLTÖNY a legkínóbb szöveteiből, szakértők által elkészítve. \$10 MINDEN ÖLTÖNY IGAZI ÉRTÉKE \$18.— NÁLUNK CSAK \$10-ba KERÜL.

250 elsőrangú FÉRFIÖLTÖNY a legfinomabb hazai és importált szöveteiből. \$15 MINDEGYIK ÖLTÖNY LEGALÁB 25 DOLLÁRT ÉR. MI EZ ALKALOMMAL — 15 DOLLÁRÉRT ADJUK. —

500 díszes MELLÉNY. \$1.65 Akik szeret szépen öltözködni, ilyen mellényt keres. SZÍVESEN FIZET ÉRTE \$3-T. MI MOST — 1 DOLLÁR 65 CENTÉRT — ADJUK.

Ez egyike azon sok ruharaktáraknak, amelyeket legközelebb nyitni fogunk és amelyeknek megnyitására e lap olvasóit értesíteni fogjuk. Szerencsétesen azonban bennünket a látogatásával ezen üzletünkben MEG MA.

LESTER & LESTER 840 Broadway - - New York A 13-IK UTCZA SARKÁN.

ő aszt mondta hogy ő nem fizet igaz én akkor azt mondtam le vagytok sajnálva... E hasson, ha meg oly esetel beszédszara fog vallni a reszt vevokneek, mem csak S... e magyaroknak de valamérinek. Kik rek qsznek voltak is lesznek is a jövobe ily fele kirandulasak, de nem e czalra. EZ egy igazis nes ezal, mert hazank leg magjobb embere KOSSATU volt, es WASHINGTON uj hazankvak allapitoja volt. es egy egy-pyr huzamra vonatjuk e ket legdagjobb embereket Arpierd, hon alapitno utan. Harafin udvozletel... RENDESZO LUZOZAIG. Kivulrol jovok el erhetik ha 14, most 23 utsian az a visen, ott Nord Bergen willan Car—et veunek es negig a meddig orak meg nemall onak, atslenihhe a magyar Lobogot meg laja, a West 42 tucazi ferry n at r Hudson Heights Car, kell veni es H. H. en egy Block Wes fele. A jó üzlet. Nem hagyta ez nyugton a furfangos fiskálist, Hunfalvy Hugót sem, aki azonban sokkalta kevesebbre értékelte a vállalatot, mint más, amennyiben ezt a kérdést dörmögte maga elé: — Azt szeretném én már most tudni, hogy telik-e majd ebből a biznissből egy új ruhára, vagy pedig csak egy föltra való a régire!

Hamburg \$23.00 Rotterdam \$24.00 Antwerpen \$25.00 Bremen \$26.00 a „New York—Rotterdam St. Sh. Co.” és a „New York—Continental Line” ELSŐRANGÚ, KÉNYELMES, KETTŐSCSAVARU GYORSHAJÓN. Felvilágosításért forduljon a Nemzetközi Utazási Irodához. Igazgató: LÁNG JÓZSEF, 1496 Second Ave. New York MAGYAR BANKHÁZ. — LEGGYORSABB PÉNZKÜLDÉS.

A BEVÁNDORLÓ

A magyar bevándorlók és az amerikai magyarok érdekeinek szentelt folyóirat

Megjelen minden KEZDÉN és PÉNTEKEN. A „Bevándorló” névszerűsége: Makray Aladár. Szerkesztő: SINGER MIHÁLY. Szerkesztőség és kiadóhivatal: NEW YORK. 227 EAST 13th STREET. Telefonszám: 4350 ORCHARD. Pittsburgh iroda: 2307 Forbes st., Pittsburgh, Pa. (A pittsburgi első magyar gyűjlesztő helyiségében.) Irodavezető: Znamenák Gyula. Passaic iroda: 16 Monroe St., Passaic, N. J. Irodavezető: Rimaszécsi Szegedy Gyula.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK: New York város egész évre ..... \$3.— Egyesült Államok egész évre ..... \$2.50 Magyarország egész évre ..... \$4.—

THE IMMIGRANT

A periodical devoted to the interests of immigrants from Hungary and of Hungarian Americans.

Issued every TUESDAY and FRIDAY. Published by the „Immigrant” Publishing Co. Aladár Makray.

Edited by MICHAEL SINGER. Editorial Rooms: 327 East 13th St., New York. Telephone: 4350 ORCHARD. Pittsburgh offices: 2307 Forbes St., Pittsburgh, Pa. Manager: Julius Znamenák. Passaic offices: 16 Monroe St., Passaic, N. J. Manager: J. R. Szegedy.

SUBSCRIPTION RATES: For New York City, 1 year ..... \$3.— For the United States 1 year ..... \$2.50 For Hungary, 1 year ..... \$4.—

Entered as second-class matter January 3, 1905. The Post Office at New York, N. Y., under the act of Congress of March 3, 1879.

SZILÁNKOK.

—A minap az Otthon, a budapesti újságírók egyesülete megtartotta a közgyűlését. S ezen a közgyűlésen Rákosi Jenő, a magyar újságírás atyámestere, nagyszabású beszédet mondott. Ait mondott, fájdalommal, szegényeztetten töltött el bennünket, akik itt Amerikában folytatjuk a magyar újságírást.

—A többek között ezeket mondta: „Minkünk egymás gyengeségét és hibáit meg kell értenünk és amikor megértjük egymást, akkor helyes álláspontot vagyunk, mert meg is bocsátunk egymásnak. Mert kettőt nem szabad elfelejtenünk. Nem szabad elfelejtenünk, hogy mindnyájan egy nemzet gyermekei vagyunk, mindnyájan magyarok vagyunk és hogy mindnyájan Magyarország és a magyar nemzet számára dolgozunk. És nem szabad elfelejtenünk, hogy valamennyien testvérek, vagyis újságírók vagyunk.”

—Mi amerikai magyar újságírók is Magyarország és a magyar nemzet számára dolgozunk, de munkánkban nincsenek különbségek, mert mint újságírók nemcsak hogy nem vagyunk testvérek, hanem legáltalában ellenségei vagyunk egymásnak. Keressük egymás gyengeségét, hogy ott sebezük meg egymást, ahol legérzékenyebbek vagyunk. Apostoloknak hirdetjük önmagunkat és legazemberezzük azt, akik Rákosi szerint testvérünknek kellene szeretnünk.

—S a magyar újságírás legnagyobb anarkhiája az, hogy nem a megírt, és jobb meggyőződésünkkel ellenkező cikkeket támadjuk, hanem megtámadjuk a cikkeket írókat, a lap szerkesztőjét és kejelegve gázolunk a becsületében.

—S e tervszerűen üzött testvérnyílókosságot végeredménye az, hogy olvasóink vonják le piszkos tollharczainkból a következtetést s ma-holnap nem hisznek egyikünknek sem, nem bíznak egyikünkben sem.

—Pedig, ha kivész az olvasóból a bizalom a szerkesztő iránt, Magyarország, a magyar nemzet és az amerikai magyarság számára folytatott munkánk meddő fog maradni mindörökké.

—Husvét van. Az egész művelt világ a szellem feltámadását ünnepli. Tánadjon fel számunkra is a jobb szellem. Az a szellem, mely az egyenetlenkedés, a személyeskedés mocsarából kivezet az elevenek virágos kertjébe.

—Olvasóinktól pedig bocsánatot kérünk, amiért ma ezt a rovatot az amerikai magyar újságírók családi ügyének szenteltük. Okozták érte Rákosi Jenőt. Ő szomorította el a szívünket az újságírásról és az újságírókról elmondott beszédével.

VIDÉKI LEVELEZŐINKET tisztelttel arra kérjük, hogy tudósításaikat a papírunk csak egyik oldalára írják. Szívesen veszünk bármilyen magyar dologról tudósítást, de a tudósításokban felmentett neveket érthetően kell mindig kirni.

AMERIKAI DOLGOK.

A CAMBRIA STEEL CO. DOLGOZIK. A Pennsylvania állambeli Johnstownból az az örömdetes hír érkezik. — bár nem merünk feltétlenül hinni benne — hogy a Cambria Steel Co. a jövő héten 1560 emberrel felveszi a munkát.

DOLGOZNAK ALABAMÁBAN. Gadsdenben, Alabamában, ahol a Consolidated Coal & Iron Co. telepei három hónap óta szünőteltek, hétfőn újra dologba állott 300 munkás.

KEVESEBB MUNKABÉR. A Bevándorló egyik előző számában említettük, hogy a new england-i államokban, tekintettel a rossz munkaviszonyokra, az összes szövetségi munkásoknak fizetését 10 százalékkal leszállították.

MEGVAN AZ EGYEZSÉG. A bányamunkások szövetségének elnöke, Lewis, kijelentette, hogy a bányászok és bányatulajdonosok közt folyó alkunyaire haladt, hogy május elsejére már minden szerződés alá lesz írva. Kivétel talán csak Illinois állam kerületi fognak képezni. Ohio, Pennsylvania és Indiana államokban a szénbányászok sztrájkja megszűnt és — ahol van mit dolgozni — ott ma veszik fel újra az üzemet. Ez azonban nem szól a fentemlített államok néhány kerületéről, ahol egyes apróbb külön kérdések rendezéséig a sztrájk továbbra is tart.

FELELŐSEK. New York állam törvényhozó testületének fontos törvényt szavazott meg. Oliver képviselő azt a javaslatot terjesztette a Ház elé, hogy a biztosító társulatok az ügynekeik által biztosított javára tett ígéretüket, kötelezettségeiket és megegyezéseiket, akár szóban, akár írásban történt, felelősek. S ha a biztosító társaság netalán vonakodnék ezeknek a kötelezettségeknek megfelelni, a biztosított a társaságot törvény útján kényszerítheti ennek teljesítésére.

KÉRJEN BOCSÁNATOT. Makdenben az amerikai főkonzulátust tudvalevőleg négy japán megtámadta. A vizsgálat az amerikaiak részéről már megindult, a japánok vizsgálata azonban még tart. Az Egyesült Államok azt követelik, hogy Japán kérjen bocsánatot. Ha pedig ezt nem volna hajlandó tenni, akkor erősen fog fellépni vele szemben.

HADIHAJÓ HAYTIBEN. Az Egyesült Államok hat hadihajót küldenek Haytibé, ahonnan az európai hatalmak hajói már eltávoztak s ahol újra kezdődik a régi baj. Hayti pedig minden valószínűség szerint oda fog jutni, a hová San Domingo, az Egyesült Államok fenhatósága alá.

LEÉGETT VÁROS. Boston egyik elővárosát, Chelsea teljesen elpusztította a tűz. Több mint 100.000 embernek nincsen hová lefektetnie a fejét. A lángokban három ember korommal égett. A kár közel 10,000,000 dollár. A várost katonaság őrzi. Roosevelt Tivadar a polgármesterhez intézett részvétávitatában felajánlotta anyagi segítségét.

TOLVAJ ASSZONYOK. A New Jersey állambeli Brightonban a rendőrség letartóztatta Parson Erzsébetet és leányát, akik férjruhába öltözve Blizzard Harryval, egy lakójukkal, az utolsó héten 40 betöréses lopást követtek el.

TENGEREN SZÜLETETT TEVE. Az osztrák Ida nevű hajó 12 tevet hozott a fedélzetén. A tevéket a chicagói állatkertbe szállítják.

VISSZAUTASÍTOTTÁK. Philadelphiában egy segélybizottság a munka-

nélküliek javára 5000 dollárt utalt ki oly módon, hogy azért napi egy dollár díjazás mellett közmunkák végeztesse nek a szervezett munkások azonban nem fogadták el az ajánlatot, mert ez szerintük nem lenne egyéb, mint a munkabéreknél mesterséges leszorítása.

MEGINT ROBBANÁS. A Dupont-féle puskaporgyárban, az Indiana állambeli Millers mellett, robbanás történt. A telepen 200 munkás dolgozott, akik közül 18 életét veszítette. Ugyanennek a ezének egyik telepén tavaly hasonló módon több mint 100 munkás pusztult el.

ROOSEVELT VADÁSZNI MEGY. Az Egyesült Államok elnöke már most tervezgeti, mit fog csinálni, ha már nem lesz elnök. Arra határozta el magát, hogy egy világszerte utat tesz. Első sorban Németországba megy. Utazásának tulajdonképpen célja azonban a vadászat. Afrikába akar menni minden áron, hogy ott nagy vadakra vadászhat. Ezzel a tervvel egyidejűleg nevelésessé tette azokat, akik szerint Taft megválasztása esetén a hatalmat mégis csak Roosevelt tartaná továbbra a kezében.

ÚJABB ÜZENET. Roosevelt Tivadar egy újabb üzenetet küldött kedden a kongresszushoz. Alapul vége a hágai nemzetközi békekonferenciát és a hatalmak haditengerészetének azóta is nagy áldozatok árán való folytonos növelését, azt javasolja, hogy az Egyesült Államok kongresszusa szavazza meg négy csatahajónak építését. Az elnök attól tart, hogy ha az Egyesült Államok a régi terv betartásával évenként csak egy hajót építenek, akkor a hatalmak sorában visszafelé fognak haladni. Roosevelt elnök üzenete a kongresszusban nagy ribilliót idézett elő. Azonnali tárgyalás alá vették a négy új hajó építésének ügyét és — leszárták. A kongresszus 199 szavazattal 83 szó ellenében elhatározta, hogy nem építi fel a hajókat, hanem megmarad a régi program mellett, hogy tudniillik évenként csak egy új hajót épít.

MOZOGNAK A MOROK. Manilából kábelzik, hogy az amerikai katonaság egy osztlója, mely Davis ezredes parancsnoksága alatt áll, megütöközt a bennszülött Moro-törzs egy kisebb önkéntes csapatával. Az amerikaiaknak 5 halottjuk maradt a csatában. A kábel a morok veszteségéről nem tesz említést.

A STANDARD OIL CO. KÁRA. A Standard Olajtársaságnak Long Island Cityn levő telepház tűz ütött ki, mely 75,000 dollár kárt okozott. A tűz keletkezésének oka ismeretlen.

ELŐLEGES JELENTÉS.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudására hozni, hogy a jelen üzemletől távolabb lakó üzletfeleimre való tekintettel az ELSŐ AVE. és 66-ik UTCZA SARKÁN [1431 első Avenue]

F I O K - B A N K H Á Z A T nyitok, ahol üzletfeleim ugyanoly gyors, pontos és lelkiismeretes kiszolgálásban fognak részesülni, mint főüzletbenem.

Midőn a nagyérdemű közönség pártfogását a multban megköszönöm, kérem ezt a jövőben is.

Hazafias tisztelettel SCHWABACH MAGYAR BANKHÁZA 1431-1 Ave., New York.

HAJÓJEGYET VÁSÁROLNI ÉS PÉNZT AZ-HÁZÁBA KÜLDENI LEGBIZTOSABB ÉS LEGJOBB KISS EMIL BANKÁRNÁL 104 SECOND AVE., NEW YORK IRJON ÁRLENYKÉRT

NÉMETH DEZSŐ

OK LEVELES AMERIKAI MAGYAR ÜGYVÉD. Peres és perenkívüli ügyek. Közjegyzői okmányok. TŰZBIZTOSÍTÁS. — REAL ESTATE. 136 CHAPIN ST. (a Jefferson street sarkán) SOUTH BEND, IND.

A NAGYVILÁGBÓL.

LENGYELEK ÉS RUTHÉNEK. Lembergben Potoczky András gróf kormányzó meggyilkolása miatt valóságos forradalmi állapotok uralkodnak. A lengyelek és ruthének támadnak egymás ellen, még pedig oly elkéseredetten, hogy a város helyőrségét meg kellett erősíteni, nehogy a tömeg tülerőre kapjon és fék nélkül gyilkolja egymást.

HARCZ A RABLÓKKAL. Az orosz-perzsa határon egy osztály lovasság megütöközt egy csapat perzsa rablóval. Az oroszoknak négy halottjuk, köztük egy kapitány, maradt a csatában.

A HALÁL HIRE. Ferencz József, amint egy kábelsürgöny jelenté. Potoczky gróf meggyilkolásának hírére elájult. Potoczky Ferencz Józsefnek kedvelt embere volt. A meggyilkolt kormányzó Ausztria egyik leggazdagabb mánása volt. Állítólag 40 millió dollárnyi vagyon maradt utána.

ÁRVIZ. Kínából jelentik, hogy Hankow városát az árvíz teljesen elpusztította. A kábelsürgöny szerint 2000 ember pusztult el és több száz ház omlott össze. Hankow Kínának Hu Peh nevű tartományában fekszik.

AZ OLASZ KIRÁLYNÁL. Watchorn new yorki bevándorlási főbiztos és Howland Bailey az olasz király magánkihallgatáson fogadta. A király egy felőránt át farsálgott az amerikaiakkal.

HALÁLRA ÍTÉLT ANARKHISTA. Barcelonában, Spanyolországban a Rull és társai ellen indított pert befejezték. Az anarkhista Rull és társai azzal voltak vádolva, hogy a legutóbbi bombamerényveteket ők követték el. A bíróság mind a négyet elítélte. Rull: halálra ítélt a bíróság, társait pedig fegyházbüntetéssel sújtotta.

ÖNGYILKOS IKREK. Budapestről kábelzik, hogy Palkovics Miklós és Pál vezérkari őrnagyok egy napon és órában öngyilkosságot követtek el. A rehdőrség azonban az orvosi vizsgálat után inkább azt hiszi, hogy egymást agyonlőtték. A két öngyilkos ikertestvér volt. Rémtettüknek oka az anyagi zavar.

AEHRENTAL MISSZIÓJA. Az

osztrák-magyar külügyminiszter tudvalevőleg Budapestben idézik, hogy érvényesíteni próbálja befolyását arra, hogy a katonatisztek fizetésének fel-emelése megszavaztassék. Andrassy lapja erre a külügyminiszter budapesti tartózkodása alatt egy cikket közölt, melyben arról beszél, hogy idegen hatalmak fizetett ügynökei működnek Magyarországon, akik után Aehrenthai báró nyomást akart gyakorolni a magyar kormányra. Együttal azt is mondja a lap, hogy ideje volna már, ha a fontos és tekintélyes állásokból elmozdítanák a sok mindenféle ok miatt alkalmatlan embereket.

BŰLOWÉK A PÁPÁNÁL. A német birodalmi kancellár, Bülow herceg és felesége egy óra hosszat tartó kihallgatáson voltak a pápánál. A kihallgatás után a herceg Merry del Val bíborossal folytatott egy félórás tanácskozást.

ZAVAROK KOREÁBAN. Soeulban, Korea fővárosában a nép felzúdult a japánok ellen, minek következtében két miniszter már beadta a lemondását. A város helyőrségét a nép fenyegető magatartása miatt megkésztették. KIZÁRT MUNKÁSOK. Anglia északi partjain levő hajógyárainak munkásai január óta sztrájkolnak. A gyárak vezetői most tartottak egy gyűlést, melyben kimondták, hogy ha a munkások e hó 25-éig újra fel nem veszik a munkát, akkor az összes telepeket lezárják.

KONGO ÁLLAM CSATOLÁSA. A belga parlament most kezdte meg a kormány által a Kongo államnak Belgiumhoz való csatolását célzó törvényjavaslatának tárgyalását.

FEGYENCZEK LAZADÁSA. Oroszországban, a penzai feygyházban lázadás tört ki. Két fegyvert agyonlőttek. A fegyház őrei viszont a menekülő fegyenczek közül nyolcezt lelőttek.

OLCSÓ, SZÉP, JÓ.

LESTER ÉS LESTER. Aki bámulatosan szép ruhát bámulatos olcsó áron akar vásárolni, olvassa el a mai szám harmadik oldalán levő hirdést és — siessen vásárolni.

\$ 15,000.00 Biztosíték New York Állam Pénztáránál. SCHWABACH MAGYAR BANKHÁZA 1431-1st Ave., New York, A 74-1K UTCZA KÖZELÉBEN. AZ ÖSSZES HAJÓTÁRSULATOK MEGHATALMAZOTT KÉPVISELŐJE. HAJÓJEGYEK bármely vonatra eredeti áron. PÉNZKÜLDEMÉNYEK legbiztosabban és leggyorsabban továbbítanak. KÖZJEGYZŐI IRODA. — HAZAI ÜGYEK gyors és pontos elintézése. — Felvilágosítás INGYEN. — TŰZBIZTOSÍTÁS.

United States Health and Accident Insurance CO I. B. PITCHER, President. BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG BETEGSÉG, BALESET ÉS HALÁLESET — ELLEN. — KELETI FŐIRODA: 76 William street, NEW YORK. SEGÍTSÉG BETEGSÉG, BALESET ÉS HALÁLESET ELLEN. Aki családját és önmagát szereti, siessen be iratkozzon. Beiratási díj 5 DOLLÁR, havi járulék 1 DOLLÁR. AKI természetes módon megbetegszik, féléven át minden napra eg, dollárt kap. AKI baleset folytán megbetegszik, egész éven át havonta 20 dollárt kap. AKI utazás közben baleset ér, hetenkint tíz dollárt kap. AKI baleset folytán utólr a halál, öröselnek a társaság kétszáz dollárt ad. MINDEN LEVÉL IGY CZIMZENDŐ: UNITED STATES HEALTH & ACCIDENT INSURANCE CO. 76 William street, NEW YORK CITY.

KNAUTH, NACHOD ÉS KÜHNE PÉNZTALVÁNYOK, HITELEVELEK A VILÁG MINDEN RÉSZÉBE ÖRÖKSÉGEKET ÉS KÖVETELÉSEKET PONTOSAN BEHAJTANAK 15 WILLIAM STREET = = NEW YORK.

Hazai Dolgok.

Öngyilkos szép asszony.

BUDAPEST. Néhány nap előtt a Váci-utca 10. számú ház kapuja alatt összeesett egy ismeretlen hölgy, nagyon elegáns, csinos és fiatal. A hölgy tele volt kitételekkel és a mentők az éhínség tünetei közt szállították be a Szent Gellért-kórházba. Másnap reggelre a szép nő meghalt, anélkül, hogy pillanatára is magához tért volna. De kiderült, hogy nem tifuszbeteg volt, pár órával halála előtt koraszülésen esett át. Halála után felboncolták a szép asszonyt és rajta mérgezési tüneteket észleltek. Ezek után a rendőrség vizsgálatot indított, hogy kinyomozza a titokzatos nő kitételét. A nő neve Györfly Péterné, huszonkét éves, igen ismert és jómódú nőtársak között. A Váci-utca 10. számú házban élők és keresett dívatérme van. A férjétől félve különváltan él s már jogynben is járt egyik alkalmazottjával. Nagyon valószínű, hogy a viszony gyümölcsöt próbált megszabadulni, s ekközben mérgezte meg magát. A vizsgálat még folyik.

A papagály.

BUDAPEST. Kolben Henrikné fiatal és szép arcú leányok elveszett beszédéből el, még pedig elég jól el. Különbben a rendőrség jogot adott rá neki, hogy a kerítői ipar fellendítésével foglalkozzék. Ez a hölgy bepörölte Vlakulin Jolán divatárulányt, azzal valódon, hogy elulajdonította Lori nevű papagályát, két női selyeminget, két csipkés alsónadrágot és Hidas Margit ridiküljét. A tárgyaláson Tholt bírő elnököt Vlakulin Jolán tagadta, hogy lopott volna.

Kérem, én két évvel ezelőt Ujvidékről látogatába jöttem fel a fővárosba. A pályaudvaron megszólított egy hölgy, aki elvezetett Klobennéhez s akaratom ellenére itt rossz utra kellett térnem. Azután megtudtam, hogy a pályaudvaron valóságos inspekeziót tartanak Kolbenék — a megérkező leányokra. A papagályt nekem száz forintért adták el, de azt rögtön vissza is vették. Sem a papagályt, sem a többi tárgyat én nem loptam el. Csak azért jelentettek fel, mert megudorodtam ettől az életél és divatárulány lettem.

Ezúttán Kolben Henriknét hallgatták ki.

— Mi a foglalkozása? — Priváta vagyok. — Egyéb semmi? — Semmi. Hosszas gondolkodás után Kolbenének végre eszébe jutott, hogy van egyéb foglalkozása is. Sorba megkérde az elnök, hogy minden egyes tárgy mennyit ért.

— Hát a kalapkefe? — Husz krajczár, — szolt közbe az ügyész. — Na ja, natürlich! Öt korona. — felelt derültséggel közben a tanu.

A védő: Bejelentem, hogy Kolbenék ellen a rendőrség egyéb eljárást is indított már. A turfon az ötforintos helyen megszólított egy előkelő urnót és förtelmes ajánlatot tett neki.

— Ez nem igaz. — Nem igaz? Hisz a rendőrség meg is büntette.

Kolbenék egyébként kijelenti, hogy fentartja panaszát. Hidas Margit tanutól megkérde, mi a foglalkozása. — Színésznő vagyok. — Hol, melyik színháznál? — Az, hiszem, erre nem vagyok köteles felelni.

— De igenis, köteles. — Hát kérem, most nem vagyok színháznál. Kolbenék házában lakom.

A tanu terhelően vall a vádlottnó ellen és kijelenti, hogy a Jolánnal talált ridikült sajátjául ismeri fel. A tárgyalás végén az ügyész bizonyítékok hiánya miatt a vádat elvetette, mire a bíróság a vádlott leányt felmentette. Kénn az előszobában, amikor Kolbenék elvontak, nagy zaj támadt.

— Pfuj, lej velük! — Szégyen, gyalázat, hogy ide mertek jönni! — Kibáltl fenyegetőve a kitédült közönség a panaszosokra. Az elnök a lármará kijött és esendre intette a hallgatóságot, amely majdnem megverte Kolbenékat.

Botrány a Király-színházban.

BUDAPEST. A Király-színház ma nap esti előadásán összeverekedett két ur. A „Dollárkirálynő“-t adták s egy, a földszinten ülő urnak annyira megtetszettek az operett dalai, hogy füttylással kísérte a színészek énekét. Az előtte levő zsöllyében ülő ur hátrafordult és figyelmeztette, hogy ne zavarja az előadást. A füttylő urat azonban három-négy felszólítás sem alterálta s

tovább dudolt és füttyl. A két ur között szótávitás támadt, amelynek az lett a vége, hogy kölcsönösen arczzúrtóltek egymást. A verekedés nagy zavart okozott a nézőtéren, de csakhamar előkerült az inspekeziós rendőr, aki kivezette a pofozkodó urakat és felirta a nevüket. Az afférnak lovagias uton is lesz folytatása.

Törvényhatósági élet.

BAJA. A város köztörvényhatósága közgyűlésén az elnök főispán ünnepeken átnyujtotta Erdélyi Gyula főjegyzőnek a király által adományozott Ferenek József-rend lovagkeresztjét és üdvözölte Hegedüs Aladár polgármestert királyi tanácsossá való kinevezetése alkalmából. Az adóreform tárgyában megindult országos mozgalom kérdésében elhatározták, hogy a köztörvényhatóság beéri az eddigi akcióval, amennyiben már eddig is résztvett a városok kongresszusán és tiltakozott az adóreformtervezet sérelmes része ellen. Ezért mellőzi, hogy a képviselőházhoz külön feliratot intézzen. A városi napidíjasok fizetésrendezése tárgyában szabályrendeletet alkottak, melynek határozata szerint a véglegesen kinevezett díjnokok, épp úgy mint a tisztviselők, csakis fejelelni uton mozdíthatók el. Tízévi szolgálát után nyugdíj jogosultsággal bírnak. Özvegyek gyermekeik nevelési illetményre való jogosultságukat elismerték. A napidíj minimumát 2 koronában, maximumát 3 koronában állapították meg. Azután elhatározta a közgyűlés, hogy Vajda Ödön érzésterceitá apátot királyi kiténtetése alkalmából jegyzőkönyvileg üdvözlik és küldöttség útján fogják hálájukat leróni a érzésterceiták irányában, akik a bajai főgimnáziumban évtizedek óta működnek.

Templomrabló kereskedő.

DEBRECZEN. Ujfehértón kirabolták a református templomát és onnan nagymennyiségű ezüstnemtű vettek el. A csendőrség a nyomozás során megállapította, hogy a betörő zsákmányával Nyiregyháza felé vette útját. A nyiregyházi rendőrség is megindította a nyomozást, mely sikerrel járt. A templomrablót Balla Árpád személyében letartóztatták. Balla valamikor jómódú kereskedő volt Nyiregyháza, de tönkrement és elzülött. A minap tolonozta haza a budapesti rendőrség Ballát, aki utóbbi időkben tolvajlásokból élt. A rablott ezüstnemtűket legnagyobb részben megtalálták nála, azonkívül nagyon sok zálogzedulát találtak még különféle ékszerekről.

Apagyilkosság.

DEVA. Felsőcsertesen Petrián János egy hagyatéki ügyből kifolyólag haragban élt két ikergyermekeivel. A minap lett volna az ügy tárgyalása a bíróság előtt. Ezt megelőzőleg a két fiu elment az apához, hogy a hagyatékra nézve megegyezzenek. A tárgyalás közben összevették, mire a két fiu megrohanta atyját és agyonverte. A csendőrség az apagyilkosokat elfogta.

Páry püspök ünneplése.

EGER. Az „Egri Keresztény Iparoskör“ rendkívüli közgyűlést tartott, melynek egyetlen tárgya Páry Sándor zsepesi püspök ünneplése volt abból az alkalomból, hogy az ismeretes zsarolási ügy kapcsán támadások érték.

Az apáca tartásdíja.

GYÖR. A győri királyi ítélőtábla első polgári tanácsa érdekes polgári perben hozott végzést. Még bizonyára emlékezetes Mühlfeit Mária neve és esete, mely körülbelül két évvel ezelőt az egész közvéleményt foglalkoztatta. Mühlfeit Mária több mint 20 évig volt a közszeg apácázárda tagja és zongoratanítója. Egy szép napon azután, mint „javíthatatlant“ és „összeferhetetlen“ csendesen és rövid uton eltávolították a zárdából. A dologból országos botrány lett. Mühlfeit Mária megjelent egy budapesti szociáldemokrata négygyűlésen, hol Bokányi Dezső pártfogásába vette. A nagy hűbő később elült és a dolog polgári per útjára tereledött. Ez elbocsátott apáca ugyanis tartásdíjért keresetét indította a zárdára, azaz annak képviseletében István Vilmos szombathelyi püspök ellen. A keresetet elsőfokon a szombathelyi kir. törvényszék tárgyalta és elutasította. Mühlfeit Mária megfellebbezte az elutasítást és így az érdekes ügy a győri kir. ítélőtábla elé került, melynek első polgári tanácsa az elsőbírósg ítéletét feloldotta és utasította, hogy a zárdatörvények beszerzése után hozza meg új ítéletét.

A gondatlanság halottja.

KASSA. Öv. Dávid Györgyné részeg állapotban tért haza lakására, hol este lefekvés előtt gyufát gyújtott és azt égve dobtá el. A gyufa a dunnára esett, mitől az tüzet fogott s mire a ház-

beliek a kitédülő füstöt és a tüzet észrevették, öv. Dávid Györgyné már teljesen összeégett és halott volt.

Meghalt itálás közben.

MAKÓ. Szomorú véget ért Varga József apátfalvai parasztagada. Este a munkából hazatérvén, lovait a Marosban meg akarta itatni és szekerestől behajtott a vízbe. Itatás után a fordulónál mélyebb vízmosásba jutottak a lovak s a szekeret felfordították. Varga olyan szerencsétlenül került a szeker alá, hogy nem tudott kiszabadulni s a vízbe fuladt. Később arra járó emberek vették észre és huzták ki holttestét.

A város önállósítása.

MISKOLCZ. A város önállósításáról szóló törvény értelmében a belügyminiszter tudatta a várossal, hogy Hartl Sándor osztálytanácsost megbízta, hogy tájékoztassa a helyszínen az átalakításra vonatkozó munkálatok előhaladásáról s a közigazgatást, az ügyvitelt, valamint a vagyonkezelést alkalmas szakemberekkel vizsgáltsassa meg. A miniszter felhívta a város közönségét, hogy a kiküldöttet támogassa. Hartl Sándor Miskolcra érkezett s Szentpáli polgármesterrel, Nagy főjegyzővel és Tóth ügyvésszel a szervezeti szabályzatot tárgyalta.

Hála a jótállásért.

OROSHÁZA. Hézer Mihály lakatos berontott Brósz János tanító lakására és ott Brósz-szal valóságos élethálcázatot vívott. Brósz felesége a szobájában olvasott, mikor Hézer a konyhán át belopzkodott s egyenesen Brósznéra rohant s rettentően szikkozódás között fojtogatni kezdte. A lármará elősietett a házigazda is, ki feleségét kimentette Hézer kezei közül; ekkor ez Brószra rohant s revolvert rántott elő. Brósz az utcára menekült. Közben Hézer Brószra ráült. Az utcájánál újból megkezdődött a küzdelem. A fenyegetett házigazda kívülül fogta az ajtót, Hézer pedig fel akarta szakítani. Végre Brósz az ajtót hirtelen mozdulatlan feltárta s az ekként megtárolt üldöző kezéből kicsavarta a revolvert és Hézerre pedig a földre gyűrte. Közben Hézer egy második revolvert rántott elő s Brószra irányítva elszórtta. Szerencsére ekkor már odafutott a szomszéd fűszeres és segédje, aki éppen a lövés pillanatában félérántotta Hézer kezét s így a golyó nem talált. Még azután is hosszú küzdelem folyt, míg kicsavarták kezéből a revolvert. Ez eset előzménye egy váltóügy, melynek során Brósz, mint jótálló 2000 koronát fizetett Hézerért és most, hogy egész pénzét el ne veszítse, lefoglaltatta Hézer ingóságait. Emiatt akart Hézer boszút állni. A lövöldöző ember önként jelentkezett a rendőrségnél, ahol letartóztatták.

Magyar hajó balesete.

ORSOVA. Szendrő hajóállomás fellett a Matsva nevű szerb személyszállító hajó nekiment a Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság Margit nevű személyszállító hajójának, min két következtében a Margit eleje víz alá merült. Az utasokban, valamint az árukban nem esett kár. A Margit utasait a Car Nikola vette fel. Erre a híre vonatkozólag a Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság a következőket közli: A „Margit“ nevű személyszállító gőzös hegyemenetben Pancesova alatt a „Matsva“ nevű szerb személyszállító gőzossal összeütközött és nagyobb sérülést szenvedett. Utasban és árukban nem esett kár és ezek rendeltetési helyikre szállítottak. A vizsgálat és a kár megállapítása az igazgatóság részéről a helyszínen foganatosítatik.

Pánszláv tüntetés.

POZSONY. Polligh Ignác pánszláv vezér Amerikából hazatérve beutazta az egész Felvidéket és mindenütt izgató beszédeket tartott a magyarság ellen. Emiatt sokszor gyűlt meg a baja a hatóságokkal, többször le is tartóztatták és az egyes községekből kiutasították. Egy pánszláv lapban irt cikke miatt a pozsonyi törvényszék három hónapi államfogházra ítélte. Büntetését a vácsi államfogházban ülte le, ahonnan mult hétfőn szabadult ki. Vácraól Magasfalu községbe utazott, amelynek tónépe érkezéséről már előre értesítve volt. A falu határában ötszáz főnyi tömeg várta Pollighot zeneszóval. Nagy lelkesedéssel kísérte a tömeg a községbe, miközben a zenekar tónemzeti dalokat játszott, a tömeg pedig a magyarokat szidalmazta. A főszolgabíró utasítására a csendőrség a tüntetés rendezőt letartóztatta. Többek ellen büntett feldicsőítése miatt bínvádi eljárást indítottak. A községben mutatkozó nyugtalanság miatt a főszolgabíró a

csendőrséget jelentékenyen szaporított.

Tiltakozó tótok.

RÓZSAHEGY. Az itteni tótok tiltakozó gyűlést tartottak ama terv ellen, hogy Rózsahegy nagyközség rendezett tanácsa városra alakítsassék át. Angyal István főmérnök szintén a tót polgárok véleménye mellett foglalt állást.

Új rendőrkapitány.

SOPRON. A legutóbbi városi törvényhatósági bizottsági közgyűlésen Schindler András dr.-t rendőrkapitányrá, Zúgn Nándort főerdőmesterré választották meg.

Hamis negyvennyolcasok.

SOPRON. Az itt megjelenő „Radikál“ című újság annak idején több cikkekkel hevesen megtámadta Berecz Ábel volt képviselőt, a soproni függetlenségi párt elnökét, akiről azt írta, hogy áruba bocsátotta meggyőződését, mert a megyei néppárttól többször kisebb-nagyobb összeget fogadott el. Ennek a megvesztegetésnek ezéja a néppárt részéről az volt, hogy Berecz Ábel lapja, a Nemzetőr, mely addig a soproni függetlenségi párt hivatalos közlönye volt, a néppárt érdekeit szolgálja. Berecz Ábel panaszára a győri esküdtbírósg sajtó útján elkövetett rágalmazás vétsége miatt egy hónapi fogházra ítélte Ráth Gyulát, a „Radikál“ szerkesztőjét, akinek semmisségi panaszát a Kuria elutasította.

A kövér esküdt.

SEGED. Különös kérvény érkezett Pókai Elek táblabíróhoz, a szegedi esküdtbírósg elnökéhez. A kérvény aláírója, egy tekintélyes szegedi polgár elmondja, hogy őt a legközelebbi esküdtcséki ciklusra kisorsolták esküdtnek. Már pedig ő — amint írásában folytatja — olyan kövér ember, hogy alaposan tarthat a gutaütéstől, ha sokáig kell egy helyben állnia. Éppen ezért mély tisztelettel kéri az esküdtbírósg elnökét, hogy mentse fel a rá nézve életveszélyes szolgálat alól.

Felakasztott huszár.

SEGED. A szegedi honvédsapattörháznak érdekes szenzációja van, a mely után most kutatnak a katonai hatóságok. Bánfi István közhuszár ezélett négy héttel öngyilkosságot követett el. Egyik napon, mikor váratlan szobavizitet tartottak a honvédszárkaszárnyában, Bánfi Istvánt nem találták a helyén. A hiányzást tudomásul vették, mikor az egyik katona lelkenzve rohant be az őrmesteri szobába és rémulten kiáltotta:

— A padláson valaki felakasztotta magát!

Felsiettek a padlásra, hol megtalálták Bánfi Jánost az egyik gerendán lógva, kékre-zöldre vált arccal. Pillanat alatt levágták, bevitték az egyik szobába és az orvosok eltre keltették. Mivel azonban a zsinég szoritása megsebezte a nyakát és a torkát, beszállították a honvédsapattörháza, ahol az

eszméletét később újra elvesztette. Egy ideig ki sem lehetett hallgatni, de mikor újra világos percezi lettek, jegyzőkönyvet akartak felvenni az öngyilkosságról, és ekkor a bizottság meglepődve hallotta, hogy Bánfi Istvánnak eszé ágában sem volt az öngyilkosság. — Nem akart? Hiszen felkötve találták meg a padláson.

J. D. Moskowitz Ohio állam közkedvelt bankára és hajóügynöke. KÉT BANKHÁZ. KÖZJEGYZŐI IRODA. A hajóársaságok törvényes ügynöke. PÉNZKÜLDÉS A VILÁG MINEEN RÉSZÉBE A LEGOLCSÓBBAN ÉS A LEGGYORSABBAN JÓTÁLLÁS MELLETT. Alapítottát 1898-ban. J. D. MOSKOWITZ 1441 West Dakota street és Kossuth-telep DAYTON, Ohio.

KUN TAMÁS PÉNZKÜLDŐ ÉS HAJÓJEGY ÜZLETE a saját házában OVADÉK New Jersey államnál \$20.000 a hajótársulatoknál \$5.000 New Jersey állami közjegyző. Mindenféle okmányokat hitelesít és a konzulátus által láttatott. Az utasokat személyesen elkíséri a hajóra. Levélvezet: LOCK BOX 97 — WHARTON, N. J.

THE CITY BANK CO. BIZTOS, ERŐS, MEGBIZHATÓ. Takaréketétek után 4 százaléket — fizet. — 10 AVENUE és PEARL ST. sarkán. SOUTH LORAIN, Ohio.

\$25,000.00 ÁLLAMI BIZTOSÍTÉK Joseph Major Myers pénzügyi iradói Főhízet: PHILLIPSBURG, N. J. Fiókhízet: ALPHA, N. J. Az összes hajóvonalak törvényes képviselője. Főhízet az óhazánk, a legbiztosabb és legolcsóbban szállítók. Mindenféle hazai peres ügyeket, valamint konzuli hitelesítéseket elvégzik. Együtt közönség Philadelphia és környékén. Honfittársain minden ügyben ingyenes felvilágosítást kapnak.

THE STAR BOOK BINDING CO. Alsóvárosi hízet: 153 East 4 street NEW YORK. Elvállal minden e szakmába vágó munkát. — JUTÁNYOS ÁRAK. —

KLEIN ISIDOR MAGYAR BANKHÁZA 101 HAWKINS AVENUE, RANKIN, Pa. Legbiztosabban küld és kamatoztat pénzt. Legjobb hajókra ad el jegyeket. Pereket, szerződéseket, konzuli hitelesítéseket, katona-ügyeket biztosan elintéz.

THE 'STATE BANK' AZ ÁLLAM BANKJA 378 Grand Sreet, New York City. Elnök Richard O. L., alelnök Kohn Arnold, másodalelnök Burckett L. Walter, pénztáros Voorhis A. I., alpenztáros Kneisel János. Tőke, felesleg, nyereség, \$100,000.00 Betétek több, mint 16,000,000.00 Pénzküldeményeket elfogadnak a világ minden részében. HAJÓJEGYEK minden vonalra kaphatók.

MEGBIZHATÓ KÖZJEGYZŐRE ha van szükség, úgy menjen bizalommal PARTOS PATIKA JABA, 160 2ik Ave., 10-ik utca szögletén, ahol PARTOS gyógyszerész, ki egyszersmind KÖZJEGYZŐ áll rendelkezésükre azoknak, kik kiskorukat akarnak kihozatni, meghatalmazás, utlevél, eskü, válóper, vagy bármily hivatalos irat kiállításánál. — EGYEDÜLI VALÓDI — Magyar Patika.

DEUTSCH TESTVÉREK BANKHÁZA 319 East Houston st., New York. Törvényes képviselői a legjobb hajóvonalak, Hamburg, Bréma, Rotterdam, Antwerpen vagy Flumen át c Cunard vonalon. Pénzküldemények továbbítására az óhazába a legmegbízhatóbb cég. KÖZJEGYZŐI HIVATAL. Magyar kölcsönkönyvtár, tájbiztosítás, csomagok kihozatala és hazaszállítása. Levélvezet: DEUTSCH BRÖS., 319 East Houston st., New York.

MONOPOL KÁVÉHÁZ RUDNER és ROTH, tulajdonosok NEW YORK, 145 MÁSODIK AVENUE, a kilencedik utca sarkán — Kitünő ételek és italok — A MAGYAROKNAK KEDVENCE TALÁLKOZÁSI HELYE — Szombat és vasárnap este elsórangú czigányzene —

— Az lehet. De én nem lettem öngyilkos. Engem felakasztottak, — mondogatta.

— Kicsoda akasztotta volna fel? A huszár nagy erőlködéssel feszítette meg az emlékezetét:

— Ugy vélekedek, két szöke ember fogott le. Azok akasztották fel a padlásra...

— Másra nem emlékszik? Megismerne őket?

— Másra nem. Nem hiszem, hogy megismerne őket.

A katonai hatóságok a vallomásról jegyzőkönyvet vettek fel és megindították a nyomozást, hogy valóság-e az akasztott ember beszéde, vagy csak üres hallucinálás?

Törvényszéki gyűlés. SZOMBATHELY. Vas vármegye köztörvényhatósága Bezerédj főispán elnöklésével közgyűlést tartott, amelyen Herber Géza alispán beszámolt, hogy a sárvári Drávahíd czéljaira a Magyar Jelzálog Hitelbanknál 320.000 korona kölcsönt vettek fel 95-ös árfolyam mellett. Azután jóváhagyta a czellőmölki villamvilágítás tárgyában hozott határozatot. A közgyűlés után a megyebizottsági tagok egy része értekezletre jött össze és a községi főszolgabíró állására Dusa Béla elsőosztályú aljegyzőt jelölték.

Pórlujárt vasuti tolvaj. TEMESVÁR. A minap az innen Budapest felé robogó gyorsvonaton Rábé és Szőreg állomások között egy öreg vasuti tolvaj vakmerő módon lopta meg az egyik utast, aki báró és gazdaság ember. Két tárcza volt a báró belső zsebében, az egyikben iratesomó, a másikban 40.000 korona. A báró aludt, amikor a tolvaj belépett az elsőosztályú fülkébe és óvatosan zsebébe nyulva, kivette onnan az egyik bőrtárcsát. A báró azonban felébredt és utána vetette magát a tolvajnak, aki a bőrtárcsával futásnak eredt. A tolvaj kétségbeesetten menekült egyik kocsiából a másikba a folyosókon. A báró mindenütt nyomában volt, de az egyik másodosztályú kocsiában elvesztette szem elől. Ekkor megrántotta a vészféket s a vonat Rábé és Szőreg állomások közt a nyílt pályán megállt. Közben a tolvaj kiugrott a kocsiból s a földet közt futásnak eredt. A vonat utasai utána vetették magukat, de nem érték el. A tolvaj bemeküldt egy kis erdőbe s a fák közt eltűnt. A báró csak akkor nézte meg, melyik tárcsáját lopták el, mikor a vonat újra megindult. Képzelték az öröme, mikor megtudta, hogy a tolvaj nem a 40.000 koronával terhelt tárcsát, hanem a jelentéktelen leveleket vitte magával. Mikor a gyorsvonat Szeged állomáson megállt, a báró felkérte Csordás csendőrszereparanoskot, hogy vegyen át tőle kétszáz koronát s adja oda a tolvajnak.

— Azért adom neki ezt a pénzt, hogy ne essen teljesen hiába a fáradsága, — mondta a báró.

Az őrszereparanosk azonban a tolvaj megjutalmazására nem vállalkozott. A vén zsványt, aki valószínűleg notórius nemzetközi zsebmetsző, most a környékbeli csendőrségi keresi.

Öngyilkos kántortanító. TRENCSÉN. Ochodniczy László harminczéves kántortanító mellbellette magát a rőtön meghalt. Öngyilkossága okául anyagi zavarokat emlegetnek. Zavarba jutott gőzmalom.

ZOMBOR. A Zombori Exportgőzmalom Részvénytársaság a tisztüllet kedvezőtlen helyzetét következtében kénytelen volt beszüntetni az üzemét. Az örlemények nagy készlete eladatlanul hever a raktárakban. Az igazgatóság ma a tisztviselők nagy részét, valamint az összes munkásokat elbocsátotta. Az exportgőzmalom már néhány év óta nem tud a többi malomokkal versenyezni, így az 1906. évi mérleg 610.000 korona részvénytőke és 300.000 korona elsőbbségi részvénytőke, vagyis 910.000 korona forgótőkével nem tudott 31.000 koronánál több tiszta nyereséget elérni. A malom az utóbbi években, 1903 kivételével, egy fillér osztalékot sem fizetett részvényeseinek.

LÁSZLÓ KARDEBJTJA. Mégis tilos a Kossuth-nóta.

A „Bevándorló” előző számában hosszabban megemlékeztünk László Imre főhadnagyról, akit a Kossuth-nóta miatt lefokoztak és a halálba üldöztek.

A Kossuth-nóta áldozatának, László Imre főhadnagynak végzetes sorsát szóváltate a Házban Nagy György képviselő. Elmondta László Imre tragédiáját. Ő már másfél évvel ezelőtt követel-

te a becsületbírósg aktáit, de még mindig nem terjesztették elő. Követeli azok bemutatását, mert egy embert ártatlanul üldöztek. Haynau vitézei belepaspokodtak ennek a nótának dallamába.

Farkasházy Zsigmond: Kossuth miniszternek jó, de nótának rossz.

Nagy György: Azt kívántuk, hogy miért büntették meg, fokozták le a szerencsétlen főhadnagyt.

Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter: Hiszen tudja!

Nagy György: A kérvényi bizottság pártfogásába vette Lászlót. A kormány erre nem is hederített. Elterjeszti interpellációját, amely így hangzik:

Hajlandó-e a miniszter ur László Imre főhadnagyt rangvesztésre itélő katonai becsületbírósgnak erre vonatkozó összes iratait haladéktalanul, de legkésőbb három nap alatt a Ház asztalára letenni? Hajlandó-e a katonai becsületbírósg azon tagjai ellen, kik László Imre főhadnagyt nemzeti imádságunk, a Kossuth-nóta elnevelése miatt állásától megfosztották, szigorú vizsgálatot indítani? Hajlandó-e megnyugtatni afelel, hogy a jövőben magyar katonát a Kossuth-nóta elnevelésért büntetés nem érhet? Hajlandó-e sürgősen intézkedni, hogy a halálba üldözött László Imre rangját visszanyerje s a halottól megfosztott végtszességét a katonaság utólag megadja.

Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter nyomban válaszol. Először is megjegyzi, hogy László Imre nem honvédfőhadnagy volt, hanem császári és királyi főhadnagy. Nem tartja a halott érdekében valónak, hogy ezt a kérdést megbolygassák. Azt mondhatja, hogy ennek, vagy annak a nótának az elnevelése nem tilos.

Felkiáltások: Így nem lehet beszélni! A nemzet imádságáról van szó. Nem akármilyen nótáról.

Jekelfalussy Lajos: Azt is szabad énekelni: Jaj, de huzcut a német! A boldogult László teljesen ittas volt és nyilvános helyen botrányt csinált. Ezért történt a lefokozás. A tiszt bírák közös tisztek voltak. Ez tehát nem tartozik rám, különben is választott bírósg itél az ügyben.

Nagy György: Én az iratokat kértém, nem miniszteri nyilatkozatot. Ha a magyar parlamentben nincs erő arra, hogy egy becsületbírósg iratait megszeresse, akkor ez komédia. Csodálkozik, hogy a miniszter császári és királyi hadseregről beszél. Lászlót katonai felfogás szerint tisztességétől fosztották meg jogtalanul. A miniszter válasza hiányos. Azt nem veszi tudomásul. Az iratok megszerzésére parlamenti bizottság kiküldését kéri.

Jekelfalussy Lajos: Nem hajlandó az iratokat a Ház elé terjeszteni. Ismételi, hogy a lefokozás a nyilvános helyen való botrány miatt történt.

Az elnök szavazást rendel el. A többség tudomásul veszi a miniszter válaszáat. Azokkal, akik nem veszik tudomásul, szavaztak a következő kormányparti képviselők:

Ballagi Aladár, Sümegi Vilmos, Hirtenstein Lajos, Csizmazia Endre, Zakariás János, Gál András, Hajnócz Ignác és még mások.

MERÉNYLŐ FÉRJ. Három golyót röpít az anyósába.

Budapesten a külső Dévényi-uton minap véres családi dráma játszódott le. Rubes Mihály vendéglős kilencz revolverfővel megebeszítette az anyósát és a feleségét, mert nem akartak neki pénzt adni. Az öregasszonyt három golyó találta, Rubesné csak könnyekben sérült meg.

A gyilkos merénylő a külső Dévényit 1561. számú házban délelőtt tíz óra körül történt. Rubes először az anyósára, Morvay Lajosné, született Gondé Mária hatvanéves asszonyra fogta a revolvert. Az egyik golyó a jobb lapocsa alatt a hátába furódott, a második a jobb vállizületbe, a harmadik a bal kézbe hatolt. A szerencsétlen ur asszony vérében eszméletlenül összerogyott. Rubes most a feleségére, a negyvenéves Gondé Lidia-ra lőtt, akit bal hüvelykujján talált a golyó. A szomszédok berohantak és lefogták a vérengző vendéglőst. Később rendőrök jöttek, a kik a merénylőt a hatodik kerületi kapitányságra szállították.

Rubes Mihály hajdan jómódu ember volt s feleségével sokáig boldog házasságban élt. Később — így mondják hozzátartozói — tékozlásra adta magát s tönkrement a Hungária-uton levő

nagy nyári vendéglője. Házsártos természetű, zivakodó ember lett s emiatt otthagya a felesége. Anyósának, Morvay Lajosnénak is vendéglője volt s a válás után elhatározta, hogy a leányának vendéglőt szerez. Ez elkészerítette Rubest. Pénzt kért az anyósától és kapott is néhány száz forintot, de hamarosan a nyakára hágtott. Rubesné időközben vendéglőt nyitott.

A napokban a férj újabb pénzköveteléssel állt elő. Morvayné nem adott neki. Most a feleségét kérte, térjen vissza hozzá.

— Ha el tudsz tartani, visszamegyek, — mondta az asszony.

Rubes látta, hogy se pénzhez, se asszonyhoz nem jut, elhatározta, hogy kirítja a családját. Most hajította végre gyilkos tervét, amely szerencsére nem sikerült. Morvayné sebei ugyan súlyosak, de nem életveszélyesek. Rubesnek legfőkébb a hüvelykujját kell amputálni. A két boldogtalan asszonyt a mentők a Rókus-kórházba szállították.

Rubes Mihály a hatodik kerületi kapitányságon a következőket mondotta: — A Dévényi-uton volt legutóbb vendéglőm, ahol együtt laktam a feleségemmel. Őt gyermekünk van, akik közül a legidősebb leány Márton József kereskedő felesége. Nemrég észrevettem, hogy a feleségem egy idegen férfiura vetett szemet. Ez nagyon fájt nekem. Összevettem az asszonyt, mire a nőm, a leányom és a feleségem kipófoztak a házamból. Ekkor Ujpestre mentem a testvéremhez, majd Mogoródra költöztem, ahol egy kis szőlőm van. Most azért jöttem be, hogy virágokat vigyek haza. A feleségem és a leányom szidalmakkal halmozták el, a vér a fejembe szállt és nagy felindulásomban az anyósomra és a feleségemre löttem.

Bónis István kapitány jegyzőkönyvbe foglalta a vallomást és Rubest a főkapitányságra kísértette be.

HODZSA JAVASLATAI. Adj a tótnek mandátumot.

A „Nap” írja: A képviselőházban szörnyen mulatságos dolog történt. Hodzsa Milán, a tótok kellemetlenkedő vezérpostolája, hosszabb beszédet mondott a klubir elen. Tizenegy óra körül kezdte és egy óra körül fejezte be. A Ház fellelegzett, amikor az unalmas szöcséplésnek vége szakadt, de a tót nem hagyta magát.

— Még csak néhány határozati javaslatomat bátorokodom előterjeszteni. Ezzel kinyitotta a bőrtárcsáját, nem afféle iratászkát, hanem koffernek is beillőt és belemarkolt. Egy hatalmas fogásra kirántott belőle néhány kiló papirosot. Makulaturának eladva is csinos summát hozott volna.

A terembiztos odasietett, de Kóbor Dezső nem bírta egyedül a paksamétát, egyik társának kellett segítségére jönni. Ketten cipelték fel az elnöki emlévényre.

— Mentőt! Mentőt! — kiáltottak jökdévűen a képviselők, míg az elnök aggodalmas arezzal várta a szállítmányt.

Hodzsa nyugodtan leült, az emlévényen pedig forgatni, bontogatni, számolni kezdte a csomagot. Kiderült, hogy nem kevesebb, mint százhatvan négy módosítást nyújtott be a tót. A mellett ravaszul magának éppen nem szerzett nagy munkát.

Az indítványok számára blankettákat nyomtatott, amelyeket csak néhány számmal, vagy szóval kellett kitölteni. Hyenformán:

Indítványozom, hogy a mostani szöveg helyébe a következő új szöveg tétessék:

A sürgősséget... jelenlevő képviselő kérheti.

Az üresen hagyott helyet azután különféle számokkal töltötte ki. Az egyik blankettán ötven, a másikon nyolcvan, a harmadikon száz képviselő számára kéri a sürgősség jogát és így tovább egészen a négyszázötvenes számig. Amíg tudniillik futja a képviselők. Hodzsan mulatott a Ház, de a komolyabb elemek, köztük a balpárt is, izetlennek és gyerekesnek bélyegezték a tót képviselő komédiáját.

OLCSÓ, SZÉP, JÓ. LESTER ÉS LESTER. Aki bámulatosan szép ruhát bámulatos olcsó áron akar vásárolni, olvassa el a mai szám harmadik oldalán levő hirdetését és — siessen vásárolni.

A POSTA REJTELMEL.

Elégtelt egy halott számára.

Ez év február 3-ikán Mayer Jakab fumei postatiszt revolverrel haláltékon lőtte magát és meghalt. Az öngyilkosság rendkívüli mértékben felizgatta a tengerparti magyarokat. Széltében-hosszában beszéltek, hogy Mayer-t a hivatali felelősségre, báró Buschée postafőnök szekaturái üldözték a halálba. Az elhunyt testvére, Mayer Ödön és sógora, Kiss Ödön nagykanizsai lakosok most feljelentést nyújtottak be a postai igazgatóságához, amelyet arra kérnek, hogy indítsa meg a legszigorúbb vizsgálatot báró Buschée ellen.

A revolverdurranás mögött, amely Mayer Jakab életét kioltotta, homályos hivatali dolgok lappanganak. A fumei postafőnök azt állítja, hogy Mayer üldözési mániában szenvedett. Ezzel szemben meg van állapítva, hogy a szerencsétlen postatiszt valóságban halálra zaklatták. Mikor nővéreinek temetésére el akart utazni, megtagadták tőle az engedélyt. A mult év tavaszán megbetegedett és távozási engedélyt kért, de csak hivatalos orvosi felülviz-

gálatra bocsátották el. Az öngyilkos iratai közt számos postaigazgatósági végzést, bírságolást, megintést, fegyel-mivel és elhocsátással való fenyegetést találtak, amelyek Mayer-t a végletekig elkészerítették.

Báró Buschée most hetvenéves, keveset tud magyarul, de a postaigazgatóság állandó kegyeltje. Néhány év előtt egy Révai nevű postafőtiszt hasonló körülmények közt lett öngyilkossá Fiumében, mint Mayer. Az a feljelentés, amelyet Mayer hoztatartozói tettek, elmondja, hogy báró Buschée zaklatja, üldözi és megalázza egy férfit, mint női alkalmazottait. Amellett az agg postafőnök szellemi munkára teljesen képtelen, nyugdíjra megérett hivatalnok. Fiumében nagy érdeklődéssel várják a budapesti postaigazgatóság döntését.

OLCSÓ, SZÉP, JÓ. LESTER ÉS LESTER. Aki bámulatosan szép ruhát bámulatos olcsó áron akar vásárolni, olvassa el a mai szám harmadik oldalán levő hirdetését és — siessen vásárolni.

PITTSBURGI IRODÁNK. arról értesít bennünket, hogy McKeeper BREUER DAVID urat, 137 második avenue alatt bigza meg a Bevándorló képviselővel. Ugyancsak a pittsburgi iroda LENGYEL SÁNDOR urat is felhatalmazta előfizetések gyűjtésére.

KISS JÓZSEF ur Barbertonban és környékén képviseli lapunkat. Előfizetési díjakat felvehet és nevünkben nyugtázhat. Ajánljuk öt ottani honfitársaink figyelmébe és jóindulatába.

Gálcsi Muskotály, Szamosháti, Kaáli és Kapa dohány. A magyar ember, pipás ember! de itt Amerikában nem kapott eddig kedvére való dohányt, mert magyar dohány néven eladták neki másfélt. Szirmay Vilmos honfitársunk már 3 éve dohánytermelő, még pedig Cheswick mellett, az Allegheny River egyik szigetén levő 80 akernyi gazdaságában, ahol kizárólag és kizárólag magyar fajdohányokat termeszt. Ezeket a magyar ember által termelt magyar dohányokat magyar emberek kínálják magyar emceknek, valódi, jó, teljesen érési, tisztán kezelt minőségben és olcsóbb áron, mint a mások által árut dohányt. Lehet venni 5 centes és 10 centes csomagban, pipába való dohányt és 10 centes csomagban cigarettának vaguti dohányt. Minden csomagban van egy értékes szelvény, melyekről ajándékok adnak. A cigaretták dohánnyal meg hazai pipások is. Próbálják meg ezeket a dohányokat használni: küldhetik a pénzt bélyegbe is, de legjobb, ha összeállnak többben és egyszerre rendelnek. Minden elérésre igy kell czimezni: Szirmay és Perényi Tobacco Co., P. O. BOX 1539 4551 SECOND AVE., PITTSBURG, PA. vagy: A. Perényi, 422 E. 14th St., New York, N. Y.

SOK ARANY ÉS EZÜST ÉREMMEL KITÜNTETVE. Különlegességek: 48-as Likör hazafias Ital, Gőgygycognac, Barackgycognac, Barackszesz, Barackkréme, Port-Artur Keszérű Gyomorerősítő Likör, Alföldi Teakum, Alföldi Fehérkeresztes Sósorszesz. A „RADIAL ELIXIR”-T kizárólag az ELSŐ ALFÖLDI COGNACGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KECSKEMÉTEN gyártja. Használati utasítás az eddig páratlanul álló és a maga nemében korszakalkotó kecskeméti „Radial Elixir” gyomorerősítő likörhöz, mely csakis a legjobb gyögyfűvek párlatából, meleg uton készül. Miután a legtöbb betegség a gyomor nem rendes emésztése által keletkezik, igen fontos a gyomor rendes állapotban való tartása, vagyis az emésztéshez szükséges gyomorsavaknak kellő mennyiségben való fejlődését kell előmozdítani, ezt teszi a „Radial Elixir” és ezáltal megóvja azt, kik naponta reggel és este 1-1 pohárkával iszik, hogy soha, sem gyomorgörcsöt, hascsikarást, székrekedést, gyomornyomást nem fog érezni. A „Radial Elixir” 1 év óta van forgalomban és máris a legkedveltebb keserű egyike, mert nemcsak gyógyhatása, hanem mint étvágygerjesztő, emésztést gyorsító és gyomorbajt gyögyítő különlegesség általánosan áll és ilyen összetételű felekből más gyár nem állt elő. A „Radial Elixir” áttegformája is egyike a legkérültebbeknek és csakis akkor valódi, ha az üvegre magára Első Alföldi Cognacgyár Részvénytársaság Kecskeméten „Radial Elixir” van bégetve és eredeti kupakkal, valamint következő nyakszalaggal van lezárva: „Radial Elixir”, gyögyfűvek és növények gőzlepárlása utján készült. Egészégségi szempontból különösen ajánlható. Kérem szives próbarendelését és vagyok Hazafias tisztelettel VIDDER EMIL, 44 AVENUE C, NEW YORK

Alapított az 1889-ik évben. Egyesült erővel. JACOB KLEIN MAGYAR BANKHÁZ, HAJÓJEGY- ÉS KÖZJEGYZŐI IRODA. A PENNSYLVANIA VASUTTÁRSULAT EGYEDÜLI MAGYAR FŐÜGYNÖKSÉGE 1340 PENN AVENUE, PITTSBURG, PA. 207 SIXTH AVENUE, HOMESTEAD, PA. KÖLDÖNK pénzt a házába gyorran és biztossan; a legrovidebb időn belül kézbesítjük a pénz kitalálást igazoló eredeti postai feladó-vérvényt. VESZŐNK és ELADUNK külföldi pénzeket, Pennsylvania állam bankházaiknak nagy részét mi látjuk el hazai pénzzel. Pénzünket elfogadják megőrzés végett és fizetünk kamatot; kívánságra elhelyezük bármely hazai bankban, vagy a Magyar Királyi Postatakarékpénztárban és beszeresük az eredeti betétkönyveket. ELADUNK HAJÓJEGYEKET bármely hajóra a hajótársulatok eredeti áráin és nagy kiterjedésű összeköttetésünkkel fogva utasaink mindenütt a kelő védelemben részesülnek. JOGI, KATONAI, teleknyvi és hazai peres ügyekben szakértelmünk gyorsan és pontosan járunk el. ELFOGADUNK betéteket a Duquesne Magyar-Amerikai Takaré- és Hiteltársulat javára is. The American Savings & Trust Co., Duquesne, Pa. ALAPTŐKE ÉS FŐLÖSLEG \$175.000.00. Allami ellenőrzés alatt álló takarékpénztár négyosztályos betétállomásra, hol a magyarság kamatoztatás mellett a legbiztosabban ürítheti meg pénzét. IRJON ÁRJEJYZÉKÉRT E CZIMRE: JACOB KLEIN 1340 PENN AVENUE, PITTSBURG, PA.

A KILENCZVENKILENCZES SZÁMU SZOBA.

— BÜNYGI REGÉNY —

Írta: Griffiths Arthur.

[Nyolczadik folytatás.]

— Minden esetre csakis az igazolhatja, mit önnek közölnöm kell. — siettem közbevágni. Nővére a legborzasztóbb vesztélyben forog.

— Veszélyben? Mi tekintetben?
— Vannak emberek, akik őt balul itélik meg, arról meg vagyok győződve, de gonosz, rettenetes következtetést vonnak ki vételeiből.

— Miféle vételeiből?
— Látogatásából a 99-esnél.
A nő hevesen összereszent.

— Mikor? Ki mondja, hogy ő ott volt?

— Én magam találtam őt az ajtóban, de én nem arról akarok beszélni. Hanem komoly, súlyos okok léteznek annak feltevésére, hogy ő már azelőtt is volt ott korán reggel és ez az oktalanság véletlenül magyarázatára indította az embereket.

— Talán Fawcett kapitányt érti ön? Ha igen, úgy az egész tévedés alap-szik. Már teljesen megnyugtattam őt e tekintetben.

— Megnyugtatta őt?
— No igen, — folytatta női csacska-sággal, azonban újra összereszenve. — Fawcett nagyon fel volt ingerülve, komolyan haragudott és örökre szakítani akart oly leánnyal, ki ilyes dolgot beval.

— Tehát maga Fawcett kapitányt is azt állította, hogy Bertram kisasszony bement a 99-eshez?

— Igen, de az egész csak félreértés. Klára sohasem volt ott.

Sarsfieldné hirtelen elhallgatott és balálsápadtan, némán, megrémülten tekintett reám, mintha csak most venné észre meggondolatlan kifejezéseit.

— Soha sem volt a 99-esben? vagyis nem korán reggel? Oh! Mrs. Sarsfield, sok szerencsétlenség, csapás és szenvedéstől menthetné meg őt és önjök mindnyájukat, ha ezt a kételet világo-san kitértáznák.

— De hát kinek van joga ezt követelni? Fawcett kapitányt felvilágosítottam s ő már nem kételkedik többé benne. Talán más valaki gyanúsítja magyaviseletét?

— Igen, a rendőrség, — mondtam rövid határozottsággal.

— És őt merik vádolni?
— Nem látja ön át, hogy mit foglal magában a vád? Az a vád Bertram kisasszonyt a legborzasztóbb csapásnak teszi ki. Jelenleg biztosan állíthatjuk, hogy amaz éjjel, a holttest felfedezésének ideje előtt csupán egy egyén volt a szobában és az nem más, mint az, aki a hajtút ott eljettette.

— Egy hajtút talált a 99-esnél? — kérdezte, csaknem felsikoltva, görcsösen ragadta meg karomat és lélegzetét elfojtva a legnagyobb aggodalommal leste feleletemet.

— Igen, egy hajtút, melyről a rendőrség már tudta, hogy ez Bertram kisasszony tulajdona.

— Én Istenem! Mily irtózatos! — kiáltott és borzalommal elteltlen hátrahanyatlott.

— Belátja már asszonyom, hogy mily jelentősége van e dolognak? Kegyetlenség, igazságtalanság volna megengedni, hogy őt gyilkossággal vádolják.

— Klára, az a szelíd, ártatlan leánya, ki volna vétkes ily büntényben? Nem, valóban nem!

— De a büntett tudatának vádját okvetlen terhelheti. Mert látja, feltéve, hogy a kora reggeli látogatást rábizonyítják, akkor neki kellett legelőször meglátni a holttestet s ő még sem csinált lármát. Miért nem tette? Legenyhébb feltevés az lehet, hogy a gyilkosság elkövetőjét akarta menteni, vagy palástolni.

— Talán inkább magát, vagy jó hírnevét kellett megmentenie. Mert ha azt csap, kitűdött volna egy férfi szobájában oly korai órában tett magános látogatása.

— Ez minden esetre helyes okoskodás. Önnek igaza lehet. De a látogatás oka mégis megmagyarázhatatlan marad. Mi vezette őt oda? Ez indítja a rendőrséget arra, hogy őt gyanúsítsa.

— Tehát őt gyanúsítják?

— Igen s el vannak határozva ellene a dolgok vételeikéig vinni. Már az elfogatási parancs is ki van adva Bertram kisasszony ellen.

— Elfogni őt? Őt el akarják fogni?

— kiáltott görcsös, csaknem örületel rémülettel. Nem, nem, annak nem szabad megtörténni soha!

— Biztosítom őt, hogy a veszély közel van. A letartóztatást legfeljebb csakis egy-két napra lehet elhárítani.

— Átkozott még a papiros is, amelyre iratott, — folytatta Sarsfieldné kifakadásait, felkelve helyéről és izgatottan járkálva fel s alá a szobában. — Szegény gyermek! Szegény gyermek! Neked nem szabad ily méltatlan fájdalmat átszenvedned! Én nem lehetek oly gonosz, oly szívtelen, hogy így sújtalak. Neked nem szabad oda terhet viselned, mi méltán csak reám súlyosodhat.

— Én sóvárogva és bámulva néztem rá az utolsó szavak hallatára.

— Én voltam az, aki a 99-eshez mentem — mondta ekkor nagyon hangosan, a legteljesítményű idegességgel beszélve. — Igen, én mentem oda korán reggel, hogy... oly okból, mit nem szükséges önnek közölnöm s a hajtút akkor vesztettem el...

— A nővére hajtúját?
— Igen, az volt nálam. Elmondom, miként történt. Komoly okaim voltak, hogy... vele beszéljek — mondta s összeborzadt, miből megtudtam, hogy a meggyilkolt férfit érti. — Ne iparkodjunk kitudni indokaimat, de higgye el, hogy azok főbenjáró fontosságúak. Tehát korán felkeltem — ferjem még aludt — kiszurrantam szobánkából s átmentem nővérem szobájába. Talán tudja ön, hogy a két szoba összeköttetésben van egymással.

— Tudom, az igaz, de nem árultam el.

— Klára is aludt még; felöltöttem tehát magamra az ő pongyoláját, egy kék flanell ruhát, melyben kimentem a szabad légre.

— Fawcett kapitánynak tehát igaza volt, mikor azt hitte, hogy őt látta elhaladni ablaka alatt a kék pongyolában. Klára nagy tükre előtt burkolván be magát, észrevettem, hogy hajkam felbomlott, megsimítottam s az ő hajtűnek egyikevel fűztem fel.

— Alkalmasint azzal, melyet megtaláltam.

— Kétségtelenül, habár csak most tudtam meg, hogy elvesztettem.

— És nővére minderről semmit sem tudott?

— Hogy tudhatta volna? Mondtam már, hogy aludt.

— És senkinek sem látta őt, mikor kilépett az erkélyre s azon végighaladt?

— Nem voltam benne biztos, de úgy képzeltem, mintha Fawcett kapitány észrevette volna. Én nem láttam őt, se meg nem szólított, de elhaladva szobájá elé, ablaka tárva-nyitva volt.

— Nos, ön tehát a 99-es felé ment?

— Az ablakig igen és ott benéztem.

— És ott meglátta a meggyilkolt ember holttestét, nemde?

— Azonnal megpillantottam és rémülettel kimondhatatlan volt. Irtózza fordultam meg és vissza kuszultam rohani szobámba, az iszonyu látvány borzalmától fűzve, mikor egyszerre mozgás zaját hallatszott ki Fawcett kapitány szobájából. Azt hittem, hogy meglátott elhaladni ablaka előtt s meg akarta akadályozni visszavonulásomat, már pedig bármit inkább, csak azt ne.

— Inkább eltűrte a holttest látását?

— Bármily rémisztő volt is a választás, inkább annak vettemtől alá magamat és kinyitva a 99-es szoba üvegajtáját, beléptem a szobába s keresztül futva rajta, elmenekültem a borzasztó helyről.

— Bizonyosan akkor kellett eljelenie hajtúját.

— Kétségtelenül, habár nem emlékszem reá.

— Mily időben lehetett az?
— Körülbelül hét óra tájban.
— És ön becsukta maga után a 99-es ajtót?

KÖZKIVÁNATRA!

MEGHÍVÓ
A RANKINI ELSŐ MAGYAR MŰKEDVELŐ ÉS ÖNKÉPZŐKÖR
április hó 20-án, *husvét hétfőjén* táncszertelylel egybekötött
M Ű K E D V E L Ő I E L Ő A D Á S T
tart a rankini Schwartz-féle díszes és új **Hall-ban**, mely alkalommal szinre kerül:

— A **CZIGÁNY** — eredeti népszínmű.

Írta: *Szigligeti Ede*. Rendező: *Bukorow-Dusán*. Sűgő: *Vizvári József*.
Ugy a helybeli, mint a vidéki magyarságot tisztelettel meghívja

A RENDEZŐSÉG.
— Ételekről és italokról gondoskodva van. —
BELÉPTI DIJ 50 ÉS 25 CENT. KEZDETE ESTE 8 ÓRAKOR.

— Azt már nem tudom, de talán igen.

— Alkalmasint nyitva hagyta s így ez megmagyarázza a szobalány állítását, megerősíti s bizonyítja vallomása-nak helyességét.

— És akkor persze szobájába tért vissza, nemde?
— Nem egyenesen.
Sarsfieldné habozott.

— Talán csukva találta az ajtót belülről?
— Igen s azért növéremhez mentem be.

— De az is csukva volt?
— Halkan kopogtattam.

Feltűnő vonakodással beszélt, de már képtelen volt menekülni kérdéseim elől.

— És nővére kinyitotta az ajtót? — zaklattam tovább.

— Igen, már akkor ébren volt, — hebegte.

— E szerint Bertram kisasszony észre is vette bizonyosan, hogy az ő pongyoláját használta s az ő szobájában ment kereszttül?

— Ugy hiszem, igen.
— És mit mondott hozzá?
— Felesleges volt szólnia. Kimenttem magam, valamely egyszerű, közönséges ürügyet hozva fel; mi őt teljesen kielégíteni látszott, mire én visszasiesttem szobámba.

Kielégítve? Egy cseppet sem! Most már biztos voltam, hogy Bertram kisasszony mindent tudott... meglesve nővérét, első alkalomkor is látta és kénytelen volt gyanakodni rá.

De miért? A gyilkosság miatt? Kétséges összeköttetést sejtett a meggyilkolt emberrel? Vagy valamely más gonosztevével való vétkes részvételét? Fawcett kapitánnyal, vagy...

Elképelem magamnak a szegény leány lelki állapotának gyötrelmét. Kínos borzalmát ama titkos tudatnak, melybe belekényszerítették, hogy gyanúsítani kénytelen saját nővérét? Ez volt reá az első csapás. Aztán következett a rémület, az iszonyu, emésztő félelem, hogy mi történéthet Sarsfield-nél.

Innen támadt az az örült ténye, hogy közbevesse magát és mindenáron megöltalmazza nővérét, ha kell, még a saját jó hírnevéért is.

— Esmemenetem éppen a pontig ért, mikor Sarsfieldné magamhoz térített.

— Ön nem fogja engedni, hogy bánt-sák Klárát, ugy-e, nem? Én őszinte voltam önhöz s elmondtam a tiszta igazságot.

— Nem egészen mindent, ha csak arra rá nem bírhatom őt, hogy közölje velem, mit keresett a 99-esben?

A rémület kifejezése újra visszatért halálsápadt arcára.

— Nem, nem azt nem szabad kérde-znie, nincs joga vallatni engem... Nem merem, nem szabad megmondani. Az nagy veszélyt hozna...

— Én türelmesen vártam, remélve, hogy valami célzás öntudatlanul is ellebben ajkáról.

— Mit is beszélek — szakította félbe szavait vadul. — Kérem, ne zaklasson engem. Könyörgöm önnek, hagyjon el. Eleget mondtam, hogy Klárát tökéletesen tisztázom, de többet nem mondhatok. Most már nem maradhat itt, távoznia, okvetlen távoznia kell. Azonnal visszatérnek az ebédre és mit fognak gondolni, ha őt egyedül találják itt velem?

— Mit tehettem egyebet, mint hogy felkelve üléséről, visszavonulásra kérésüljek.

— Nem nekem kötelességem hálálkodni azért, hogy nővérét kimenteni igyekszik, bár ön őt minden esetre megszabadította egy gyalázatos vádtól...

— Azáltal, hogy magamra vállalom.

— Félek, hogy ugy lesz, ha csak tovább nem nyilatkozik s őszinte vallomást nem tesz aziránt, hogy mi vezette őnt a 99-es szobába.

— Semmi sem kényszeríthet engem, hogy egyetlen szót is szóljak többet enél. Engem semmiféle rossz szándék nem vezérelt, azt kihívatkoztatom; de egyebet nem fogok mondani.

— Tegyük fel, hátha meg kell jelenie a tanuk padján? Ön tudja, hogy a nyomozás csak elhalasztatott és most határozatra vár.

— Egyetlen szótagot sem fognak kivenni belőlem, noha vallomásom ugy sem sokat érne nekik.

Biztos voltam, hogy e végső mondat nem szándékosan esuszott ki szájából, észrevettem azt azon bosszankodásból, melylyel ajkába harapott, ami különösen felkeltette figyelmemet. Nem unszoltam tehát tovább ezuttal, hanem meggyeztem magammal a belső elégedetlenség e jelét, elhatározván, hogy visszatérek rövid időn e tárgyra s elmélkedni fogok felette. Sok gondolkozásra szolgáló anyagot nyertem abból, mit Sarsfieldnél hallottam, komoly unszolásának tehát engedve, szinte örömet hagytam el s pár bocsánatkérő szó után lesiettem a lépcsőn.

Az ebéd már szinte véget ért, mikor helyemet elfoglaltam a „table d'hôte"-nél. Éppen átellenben ültem Sarsfield-kel. Fawcett kapitány velem egészen szemközt volt, azután következett Bertram kisasszony s közvetlen mellette ült Sarsfield.

— Mindig el van foglalva, annyira elfoglalta, hogy még ebédelni sem ér rá, — szólalt meg Fawcett csufofóval, mely szavakra Klára, aki értette azok jelentőségét, mélyen elpirult. Sarsfield azonban, bár szintén hallotta, elfogulatlanul nézett, mintha nem értené s nem is akarná érteni.

Erdemesnek sem tartottam válaszolni Fawcett kapitánynak, hanem egészen ebélemnek szenteltem magamat, csak néha-néha pillantottam lopva egymásután külön-külön vis-à-vis-írma, a kik foglalkozásom iránt annyira érdek-lődtek.

Fawcett kapitánnyal nem sokáig törődtem, ő nem nagyon érdekelt e-gem, miután most már csak másodrendű fontossággal bírt a vizsgálatnál s csak közvetve állott azzal összefüggésben, mint oly egyéniség, ki az ügyvel szorosabb viszonyban álló egyénekkel barátkozik.

Sarsfieldnélval való értekezésem óta kétségem nem volt aziránt, hogy Klárának szintén szabadulni kell minden gyanu alól, még oly konok vádlóval szemben is, minő Hasnip. Viselete s annak okai oly világosak, mint a napfény. Nem mintha én pillanatig is kételkedtem volna benne, most mégis elé-gültséggel lelegettem szememet bájos, kedves arcán és lelke mélyéből büszke voltam rá, hogy én sohasem sértettem meg őt méltatlan, igaztalan gyanúsítással. Oly kedves, oly őszinte, igaz arca volt, midőn bánatos nagy szemel-vel, reszkető ajakkal és esdeklő tekintettel találkozott olykor időnkint az én pillantásommal. Olyan volt, aminő a

OLCSÓ, SZÉP, JÓ.

LESTER ÉS LESTER. Aki bámulatosan szép ruhát bámulatos olcsó áron akar vásárolni, olvassa el a mai szám *harmadik* oldalán levő hirdetését és — siessen vásárolni.

New York, Hazleton, Wilkesbarre

NÉMETH JÁNOS
v. cs. és kir. konzuli ügyvivő

Hajójegyekre, pénzküldésre és köz-jegyjelű ügyekre a legmegbízhatóbb és legpontosabb banküzlet

Levélcím: NÉMETH JÁNOS
457 Washington St., New York, N.Y.

RIZSAK JÁNOS, KÖZJEGYZŐ

MAGYAR PÉNZKÜLDŐ ÉS VÁLTOINTÉZETE
127-2-ik UTCZA, PASSAIC, N. J.

PÉNZT a legpontosabban és lehetőleg leggyorsabban küld az ő-hazába. Az összes hajótársulatok meghatalmazott képviselője.

Mindenemű közjegyzői okiratok szakszerűen kiállíttatnak és konzultációs hitességetnek. Jogi, katonai és teleknyvi ügyekben pontosan és legelőbb járók el.

Reám bízott ügyekben pontosan és lelkiismeretesen járok el.

Az utasokat személyesen elkísérem a hajóhoz. Utbaigazitást, felvilágosítást és tanácsot ingyen adok.

FIÓKÜZLETEK:
ALPHA, N. J. PHILLIPSBURG, N. J.
WHARTON, N. J. SOUTH BETHLEHEM, PA.

felriasztott ő lehet, mely reménytelenül és segély nélkül támo-log, fél és reszkét, nem tudja, merre, vagy miként meneküljön.

E néma esdeklésre szemem bátorítólag válaszoltak. Megkísértettem enyhítő vigaszt nyújtani neki, türelmem inteni és biztosítani őt egyszerűminl rokonszenvem, valamint táborithatatlan támogatásomról. Szívetem azonban mégis balsejtelem töltötte be. Kitértázhatom, igazolhatom őt ugyan, de

KAIL G. ÁRPÁD
BANK ÉS HAJÓJEGYZLETE
— Alapított 1890-ben. —
Közjegyzői iroda ugy hazai, mint amerikai ügyek elintézésére. Pénzküldés az ő-hazába hetenkint kétszer, a legpontosabban és legelőbb.

THE RONAY CO.,
1310 FIFTH AVENUE,
PITTSBURG, PA.
ajánlja honfitársai szives támogatásába pompásan berendezett üzletét, amelyben importált áruk a legjobb minőségűben, kitűnő olvasmányok, remek kiállítású és minden valifélelekezteték számára írt imádásos könyvek, irrodaszerek, írószekők, jófajta hazai dohány és szivarok, arany és ezüst ékszerek, valódi takték és selmezi pipák, száruk, szezedi paprika, lipői turó, tiszaujlaki bajuszpedrő, stb., a legutányosabb árban kaphatók.

KRAJNYÁK JÁNOS
Cleveland, O., 2755 East 79th street
alatti legmodernebb berendezett szalonját ajánlja honfitársai pártfogására. Kitűnő whiskey, törköly, nemkülömben mindig friss hordó és üveg sör, tizes magyar borok, finom zamatú szivarok, biliárd, stb. állanak a közönség rendelkezésére.

MOLNÁR KÁROLY
Cleveland, O., 2747 E. 79. st. alatti legmodernebb berendezett szalonját ajánlja honfitársai pártfogására. Pomposabb italok, tizes magyar borok, kitűnő szivarok, biliárd, kugló, stb. állanak a közönség rendelkezésére.

KÉPVISELŐINK.
A „Bevándorló"-t a következő urak képviselik a következő helyeken olykép, hogy előzetes tájékoztatás nélkül és névükben nyugtáznak:
MAKRAY JENŐ ur. .... South River, N. J.
VERES JÁNOS ur. .... Trenton, N. J.
JUHÁSZ ISTVÁN ur. .... Poughkeepsie, N. Y.
TORHÁN JÁNOS ur. .... Yonkers, N. Y.
GETSY JÁNOS ur. .... Torrington, Conn.
HIZSNYAY JÁNOS ur. .... Danbury, Conn.
STENTZEL RICHARD ur. .... Philadelphia, Pa.
POTMESIL ISTVÁN ur. .... South Bethlehem, Pa.
SAMU GYÖRGY ur. .... South Sharon, Pa.
BICZO FERENCZ ur. .... South Bend, Ind.

HA BAJBA JUTOTT, FORDULJON
NAAR MANFRED
békébróhoz.
1E E. STATE STREET, TRENTON, N. J.,
aki tanácsos, segítséggel látja el.
MAGYAR, NEM T, TOT, LENGVEL stb.
TOLMÁCS MINDIG KEZNEL.

A NAP
A magyar utazás szentíróját, Magyarország legbiztosabb és legelőbb napilapja.
Felelős szerkesztője: Braun Sándor.
Politikai főszerkesztője: Bródy Sándor, Lengyel Zoltán és dr. Kalmár Antal.
A NAP a 45-ös számú legelső katonája a 67-es politika legelőbb napilapja.
A NAP nemcsak a legkisebb lap, de a LEGOLCSÓBB IS.
Előfizetés Amerika területére éven át 35.—
Félévre ..... 20.—
Nagydoboz ..... 15.—
Mutatványosokat készíttél kiűt:
A NAP kiadóhivatala:
Budapest, VIII. ker., Röck Sellár-ú. 9. sz.

RIZSAK JÁNOS
passáci pénzküldő budapesti irodája
IV., Süto-utca 6. szám alatt van.
Irodavezető: RIZSAK MIHALY.

csakis nővére rovására, ama testvér rovására, ki éppen tárgya volt az ő kétségeltelen önfeláldozásának.

E gondolat ismét visszavezetett Sarsfieldnéhez. Mélyen elgondolkozott a történet felett, eszembe jutott különös viselete a sétateren és megadása az iménti társalgásuk alatt. Visszaemlékeztem életem jelméremre, mikor bizalmasan közöltem velük, hogy már nyomán vagyunk a büntett elkövetőjének. Akkor azt következtem, hogy Fawcett kapitány iránti részvéte okoz neki oly rémületet. Hasúip értesítései felvilágosított, hogy igaztalan voltam következtetésemben. Fawcett ártatlansága világos. Ő bebizonyítható csalhatatlan alibi-jét, és oly bizalmas természetű viszonyban állott Sarsfieldnével, hogy bizonyosan közölte volna azt vele, ha nagyon sürgette volna s alkalmasint még is tette ama viharos beszélgetés közepén, amelynek kezdetben tanuja voltam.

[Folytatása következik.]

ESŐ UTÁN KÖPÖNYEG.

A „kedves” barát figyelemztetése.

Budapestén történt. Egy gazdag bűzrelátogató férjhez adta a leányát egy fiatal bankhivatalnokhoz. Nagy esküvő volt, kezdődött az anyakönyvvélnél, végződött a templomban.

A vendégek közt volt K. börtönőr is, aki jelen volt az összes szertartásoknál. Mire a pap is ráadta áldását az új párra s a házaspár a gratulációk sorfala közt kijutott a templomból, K. félrehívta a boldog apát és így szólott hozzá: — Kedves öregem, valamit mondom magának. Arra akarom figyelmeztetni, hogy a maga vőura egy közönséges eszükfogó. Csak a pénzért vette el a kedves leányát. A hozományból rengeteg adósságot akarja kifizetni.

Az apa rémülettel meredt rá a kellemetlen hírdőre.

— Hallja — szóló aztán dühösen — ha ön ezt olyan jól tudja, miért nem szól egy órával előbb?

— Mert nekem is tartozik kétezer koronával.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Burger József, Elmwood, Conn. A postautalványt megkaptuk. Köszönjük. Őszintén sajnáljuk, hogy önnel abban a szomorú ügyben szerep jutott, de majd csak kibabalyodik belőle. A tárgyalás eredményéről legyem szíves bennünket értesíteni.

Szabó Sándor, Eleanor, Pa. Szíves ajánlatát köszönjük. Majd néhány nap múlva levélben fogjuk megírni a részleteket.

Kiss Andj György, Scalp Level. A Magyar Coal Company dolgaival a Parletlen dolgozó magyar részvényesek értesítették a lapunkat s így a tudósítás megbízható. Mi úgy reméljük, hogy azok az urak, akik a bánatársaság élén állottak, fognak gondoskodni arról, hogy a magyar részvényesek ne veszítsék el a pénzüket. A lebonyolítás mindenesetre türelmet igényel. Mihelyt újabb híreket veszünk, feltétlenül közöljük.

New Yorki olvasó. Aki nevét nem írja alá, fölünk válasza még akkor sem számított, ha mindjárt a levele, mint a jelen esetben, a legnagyobb jóindulattal van irányunkban. Mi tudni akarjuk, hogy mivel beszélünk.

Haziczky József, Bisbee, Arizona. Egyéven „Magyarok Amerikában” című rovatunkban foglalkozunk. Nem hiszünk, hogy elvesztené a pénzt, de mindenesetre sokáig fog kelleni várnia. Tanácsot sem adhatunk. Az egyedüli tanács — a türelmes várakozás.

B—d. János, New York. Szíves sorait köszönjük. Igaza azonban nincsen. Az illető nyember feltétlenül jóindulattal jött közbénk. Nem az ő hibája, hogy nem válthatta be az ígéreteit. Nem szabad eszmét keresni a kákán.

Református, New York. Bátran aláírhatta volna a nevét is. Levelét amúgy sem közöltük volna, mert nincsen igaza K. ur ellen mért támadásaival. Mi azt reméljük, hogy csatlakoztak és nem csatlakoztak még békességben fognak együttműködni az összmagyarorság érdekében.

ELSŐ MAGYAR VENDÉGLŐ Wheeling W. Va. és környékén. Pompás magyar konyha. Szobák jutányos árban. Jó hűsítő italok. Kéri a magyarországi támogatását Rigó Lajos tulajdonos. 840 Market St., Wheeling, W. Va.

Minden kishirdetés HUSZ szög — 25 cent. — Minden további szó 2 cent. Kishirdetések előre fizetendők.

KIS HIRDETÉSEK

KISHIRDETÉSEKET elfogad a „Bevándorló” minden ügynöke és a kiadóhivatal: 327 East 13 street, New York.

EGYHÁZI ÉRTESTÉS.

A new yorki 14-ik utcazi ref. egyház lelkesze: Harsányi László. — Istentisztelet minden vasárnap délelőtt 11 órakor. Lelkészlak: 210 második Avenue.

FELKÉRETIK Major Ferencz vas megyei ponizai illetőségű honfitársunk, hogy a Bevándorló passaiczi fiókírodájában, 16 Monroe street Passaic, jelentkezék.

ELADÓ egy jófogalmu butcher-és grocery-üzlet Bridgeport, Conn. egyik magyarlakta részén. Az üzlet kitűnően jövedelmez. Hazautazás miatt készpénzért adják, jutányos áron. Felvilágosítást a Bevándorló kiadóhivatala ad.

GÉPIRÓNÓ, fiatal magyar hölgy, aki tökéletesen bírja a magyar, angol és német nyelvet, angol nyelven a gyorsírászatot is ért, New Yorkban alkalmazást keres. Szíves ajánlatok ekképp czimzendők: R. G. care of Bevándorló, 327 East 13 str., New York.

HUNKÓ JÓZSEFET keresi a tarzali illetőségű so. norwalki lakos Hunkó Erzsébet. Levélcime: 35 Ely Ave., So. Norwalk, Conn.

IRODAI munkákat, szindarabok kiszerepezését, rendezését, sugását; hírlapi dolgokat helyben és vidékre jutányos árban elvállalok. Bartha J. „Bevándorló” 327 E. 13 street.

RANKINI I. MAGYAR MÜKEDVELŐS ÉS ÖNKÉPZŐKÖR.

— Alakult 1907. január hó 8-án. — Gyűléseit tartja minden hó első vasárnapján a Schwartz-féle Hallban.

Elnök: Horváth János; alelnök: Bukorow Dusan; jegyző: Somovitz Sámuel; pénztárnok: Bukorow Dusan; pénzügyi titkár: Csapota Pál; vigalmi bizottság: Csetey Juliska k. a., Bodács Sámuel, Nagy Bertalan, Flis Istók, Penyő András; könyvtárnok: Kardos István.

...MAGYAR JOGVÉDŐ EGYESÜLET... (HUNGARIAN PROTECTIVE SOCIETY)

Pittsburg, Pa.

— Alapított 1905-ben. — Igazgatósági gyűléseit tartja minden hónapban saját helyiségében:

433 Fourth Ave., Pittsburg, Pa.

Elnök: Öhegyi János, t. elnök Király E. József, alelnök Henyei Béla, pénztárnok Barna György, b. s. osztály pénztárnoka Horváth János, lev. titkár Pethe Károly, p. u. titkár Szabó Miklós, főjegyző J. A. Metz és W. Clyde Grubbs, magyar ügyész és közjegyző Dobó István, orvos dr. Albert L. Király, ellenőrök Kovács Rudolf, Pogány Ferencz. Igazgatók Pittsburgban Osztróclucky Mihály, Horváth János, Mesterházy Károly. Willockban Pogány Ferencz. Connsville és vidékén Batsok Péter, Kollész István. Traewesky és vidékén Kránitz Kálmán. „Fie. mingpark és Pittsburgban Kurve Vendel és Adorján Lajos. Brucceton és vidékén Kánya Gábor. McKeesRockban Henyei Béla és Szabó Miklós. McKeesportban Kánya Gusztáv. Taugerben Lengyel János. Ambridgeban Szabó János. Irvinben Bukovinszki János. Coraopolisban Máté János. Dunkirben Simon József. New Brightonban Göresös Kálmán. Duquesneban Gogolya András és Kolozs József. Coleban (Castle Shannon) Báthory István. Leechburgban Preston János. Rileyben Mitró János. Selton, Burdinen és vidékén Gécl Imre és Mellek József. Pricedalen Krajnyák András. Coal Bluff Shire Oakson Herspold István. Whitsetten Zolgon Zsigmond. Coal-Center és vidékén Balogh János. Wickhavenben Gogolya István. Uniontown-Yorkon Rónay R. Mihály. W. Leisenringen Elek András. Uniontownban Matulay Zoltán. Lyndonban Dobó László.

AMERIKAI MAGYAR SZÖVETSÉG.

Alakult 1905. február 27. Cleveland, O. A Szövetség célja: az Amerikában élő magyarok testületi összetartása, anyagi és erkölcsi érdekének védelme.

Osztályok alakulhatnak Amerika minden magyarlakta helyén.

Aki a Szövetség tagjává akar lenni, írjon alapszabályokért a titkári hivatalhoz 395 CENTURY BUILDING, Cleveland, O.

KERESTETIK Dozsnay András

abauj megyei pusztafalui illetőségű honfitársunk, aki állítólag a New York állambeli Yonkersen lakik. Szíves értesítések e címre küldendők: LUTERÁN GYULÁNÉ, Box 125, Stanhope, N. J. [30—31]

OLCSÓ, SZÉP, JÓ.

LESTER ÉS LESTER. Aki bámulatosan szép ruhát bámulatos olcsó áron akar vásárolni, olvassa el a mai szám harmadik oldalán levő hirdetést és — siessen vásárolni.

KIADÓ LAKÁSOK.

LEGOLCSÓBB LAKÁSOK. 2, 3, 4 szobás világos lakások minden modern, kényelmes berendezéssel, olcsó házhoz mellett azonnal kiadók. IRODA: 511 EAST 78-ik UTCZA. [Apr. 17-ig.]

KITŰNŐ FARM, nagy terjedelmű, erdővel, tóval, Connecticut államban előnyös feltételek mellett bére adandó. Bővebb felvilágosítást ad Perényi Béla, 422 East 14 street, New York.

NYIREGYHÁZI ASSZONYOK! LEÁNYOK!

Felkérjük mindazokat a hölgyeket, akik Nyiregyháziakról jöttek New Yorkba, keressenek fel lehetőleg személyesen. Cím: Bóka Juliska, férjezett Bus Józsefné 266 Ave. B., New York.

KERESEM Vágó Lajos sógoromat, aki legutóbb Ohio állambeli Daytonban dolgozott. Fontos családi ügyben szeretnék vele érintkezni. Értesítések küldendők erre a címre: Szabó Boldizsár, P. O. Minersville, Pa.

MŰVELT URI EMBER minden mellékszándék nélkül, csakis társalgás céljából ugyanezektől a körülményekkel levelezésbe kívánna bocsátkozni. Szíves levelek így czimzendők: „Ne gondoljunk rosszat”, Bevándorló, 327 East 13 street, New York.

HUNFALVY HUGÓ

Hítes ügyvéd és jogtanácsos, — közjegyzői hivatal. — Iroda a főpostával szemben. 231 BROADWAY New York City.

„HUNYADI HALL”

404 East 64 Street, New York, Ave. A. és I. Ave. közt. — Elsősorú magyar bor és sörcsarnok. — MÓZER JÓZSEF, tulajdonos. Az utponton magyarok legkedveltebb mulatója. — Minden szombat este nagy zene és hangverseny.

YORKVILLEI MAGYAROKHOZ.

Tisztelettel értesítjük a New York Yorkville kerületében lakó magyarokat, hogy SCHWABACH S. G. magyar bankár ur, akinek üzleti-helyisége az első avenue 1431 száma alatt van, a Bevándorló részére előzetéseket és hirdetések felvezet. A Bevándorló kiadóhivatala.

PÉCHY EMIL ur

New Yorkban és környékén képviseli a Bevándorlót. Előfizetési díjakat felvehet és nevünkben nyugtázzhat. A Bevándorló kiadóhivatala.

Burdosgazdák, Figyelem!

Aki tisztességes módon tisztességes mellet kereset akar, az írjon nekem. Epik, Box 1539, Pittsburg, Pa. Válaszbélyeg tetsző küldeni.

MÓZER JÓZSEF

„KISFALUDY” KÁVÉHAZA és ÉTTERME 53. utca sarján. 864 I. Avenue, New York. Friss, jó magyaros ételek és italok minden időben kaphatók. — Két fnom billárd-asztal. — A felsővárosi magyarok legjobb szórakozási helye.

ANGOL TANÍTÁS LEVÉLLEL.

Levéllel tanítunk angolul Amerika minden részén. Tandíj havonta \$2. Angol-magyar iskola, fordítási iroda. MANDEL B. ERNŐ, egyet. hallgató New York, N. Y., 61 Ave. A.

R. E. A. S. S. CO. LIMITED

Rotterdam - New Yorki Vonat

A. E. JOHNSON & Co. főügynökök, 27 Broadway, NEW YORK. New Yorkból Rotterdamba 24 dollár, Rotterdamból ide 25 dollár és \$4 fejadó. MÁSODOSZTÁLY NEW YORKBÓL ROTTERDAMBÁ, ROTTERDAMBÓL IDE NEGYVENÖT DOLLÁR.

Aki édesapját, édesanyját, nővérét, fiát, sógorát, fiát, vegye meg a jegyet MOST, mielőtt a jegyek ára ismét emelkedik. MAGYAR UTASOK KÜLÖN FIGYELEMBEN RÉSZESÜLNEK.

MEGBIZHATÓ BANKÁROK.

E rovat alatt oly bankcégeket nevezünk meg, amelyekhez hönfitársaink bátran fordulhatnak pénzküldés vagy pénztételek céljából.

NEW YORK ALLAM.

Knauth, Nachod és Kühne, 15 William street, New York.

Kiss Emil, 104 Second Ave., New York.

Tiz év óta fennáll.

Németh János, 457 Washington street, New York.

Deutsch Testvérek, 319 Houston st., New York.

Pénzküldés, hajójegyjel és közjegyzői hivatal.

Nemzetközi Utazási Iroda és Pénzküldő Társaság, igazgató Láng József, 1496 Second Ave., New York City.

Magyar Amerikai Bank, állami bank, 33 Brodway. Elnök: William H. Bryan, üzletvezető: Hunwald Sándor.

Betéteket kamatoztatás céljából elfogad. A magyar bankárok részére a pénztutalást a legjutányosabb árfolyam mellett eszközöl.

Schwabach magyar bankháza, 1431—1 Avenue, a 74-ik utca közelében.

Pénzküldéseket gyorsan és biztosan eszközöl. Hajójegyeket minden vonalra árusít. Közjegyzői okiratokat kiállít és hitelesít.

PENNSYLVANIA ALLAM.

B. Hendler, successor to A. Hendler Son & Co., Cassandra.

Pénzküldemények Magyarországra és Európa bármely részére olcsón, gyorsan és biztonságosan. Hajójegyek az összes vonalra az ó-hazába sehohol olcsóbban nem kaphatók.

First National Bank, Első Nemzeti Bank, Minersville.

Alapítke \$500,000.00, tartalékalap és szét nem oztott nyeresemény \$75,000.00. Elnök Charles R. Kear, pénztárnok Harry F. Potter.

Róth József és Fiai, a Monongahela-völgynek legrégibb bankháza, saját épületében, 608—610 Ave. és Locust st. sarkán, McKeesport.

Pénzküldés az ó-hazába gyorsan, pontosan a legolcsóbb árfolyam mellett. Hajójegyeladás az összes vonalra a legolcsóbb árak mellett. Közjegyzői okiratokat szakértőmel kiállítanak és a konzultációs hitelesítést beszerzik. Cím: Jos. Roth and Sons.

Hungarian American Savings & Trust Co., Duquesne Magyar Amerikai Takarékos és Hitel Társulat, Duquesne.

Alapítke és fölösleg 175,000.00 dollár. Pennsylvania állam legelőször bankházaiknak egyike s az egyedüli magyar államilag ellenőrzött magyar bank Amerikában. Igazgatói és részvényesek magyarok. Fizet két százalékos csekk számlára, 4 százalékos betét számlára. Pénz küldés, hajójegyeladás és közjegyzői iroda. Klein Jakab, magyar bank és váltóüzlete, 124 Penn Avenue, Pittsburg.

Megbízható pénzküldés és hajójegyelárutás. Kiállít közjegyzői okiratokat és elvállalja hazai ügyeknek ellátását.

Klein Arthur, Rankin, Pa.

Hajójegyek, pénzküldés, hazai ügyek ellátása.

Kail G. Arpád, Uniontown, Pa.

Amerikai és hazai ügyek ellátása. Közjegyzői hitelesítés. Pontos pénzküldés.

OHIO ALLAM.

Percezl Lajos, 532—534 Pearl street, Cleveland.

The Dollar Savings & Trust Co., Youngstown.

Vagyont: \$1,500,000. Pénzküldés gyorsan, olcsón és pontosan. Pénztételek után 4 százalékos kamatot fizet. Üzletvezető: Burger B. Lajos.

Moskowitz J. D., 1441 W. Dakota str., Dayton.

Közjegyzői iroda. A hajótársaságok törvényes ügynöke. Pénzküldés a világ minden részébe jóállás mellett olcsón és gyorsan.

WISCONSIN ALLAM.

Merchants and Savings Bank, Kereskedelmi és takarékbank, Kenosha.

Wisconsin állam felügyelete alatt. H. B. Robinson elnök. Tőke \$25,000. Elad hajójegyeket minden vonalra. Pénztételek elvállalja a világ bármely részére. Takarékbetéteket elfogad.

NEW JERSEY ALLAM.

Rizsák János, 128 Second street, Passaic.

Wárady Lajos, 449 S. Broad St., Trenton, N. J.

Pénzküldés és hajójegyzülete. Hazák, telkek vétele és eladása.

WÁRADY LAJOS

Hazai peres és katonai ügyek pontos ellátása.

PÉNZKÜLDÉS AZ Ó-HAZABA.

Az összes hajóvonalak képviselője.

HÁZAK VÉTELE ÉS ELADÁSA.

magyar közjegyző

449 S. Broad St., Trenton, N. J.

Charles R. Kear

Harry F. Potter

elnök

pénztárnok

ELSŐ NEMZETI BANK

FIRST NATIONAL BANK

MINERSVILLE, PA.

Alapított 1864-ben. Schuykill County legöregebb nemzeti bankja.

Alapítke \$50,000.00

Tartalékalap és szét nem osztott nyeresemény 75,000.00

Elfogad pénztételeket s a pénzt csekk alapján vagy szóbeli felkérésre azonnal visszafizeti.

Pénzküldéseket a világ bármely részére bank- vagy postautalvány útján eszközöl.